

BIBLICKÉ ÚKOLY 1982

Ústřední rada církve adventistů s. d.
Praha 4 - Lhotka
Zálesí 50

BIBLICKÉ ÚKOLY

1. čtvrtletí 1982

VYKOUPENÍ V EPIŠTOLE
APOŠTOLA PAVLA
K ŘÍMANŮM

Ú V O D

V tomto čtvrtletí budeme studovat epištolu Pavla římským křesťanům. Studium biblických knih má svou vlastní metodu. V takovém studiu se snažíme vystihnout, co nám Pán Bůh chce říci v každé ze 66 biblických knih. Každá biblická kniha je v Písmu z určitého důvodu. Tento důvod je nutno hledat, studovat a poznat.

Při správném studiu jednotlivých biblických knih žák nepřichází s určitou představou, kterou by si výroky studované knihy dodatečně potvrzoval. Naopak, pozorně zkoumá každou kapitolu. Snaží se pochopit základní myšlenky, které inspirovaný autor ve svém spise rozvádí. To mu říkáme induktivní metoda studia Písma. Je to jedna z nejlepších studijních metod. Tato metoda si všímá všeho, co je v knize zaznamenáno. Každá část se zkoumá z hlediska jejího vztahu k celku.

Ještě jedno pravidlo je důležité. Snažme se vystihnout, co znamenala slova Písma pro ty, kteří je četli první. Pak zjistíme, co znamenají pro nás. V průběhu staletí život zaznamenal určité změny. Bůh dal církvi adventistů sedmého

dne dar prorocství. Pomáhá nám pochopit, co znamená Písmo pro nás. E. G. Whiteová nám v pojednání o Kázání na hoře řekla, jak máme studovat: „Ve své představivosti se můžeme vrátit k onomu ději. S učedníky se můžeme posadit na hoře. Můžeme se vžívat do jejich myšlenek a pocitů. Snažme se rozumět významu Ježíšových slov, která tehdy řekl svým posluchačům. Takovýmto způsobem jasněji pochopíme jejich význam. Pochopíme i hlubší naučení pro nás samé.“

Poznámka: V jednotlivých úkolech sobotní školy jsou některé texty Písma uváděny v závorkách. Ty jsou určeny pouze k podrobnějšímu domácímu studiu. V sobotní škole se obvykle nečtou. Je-li za otázkou vícero veršů Písma, jsou uváděny rovněž pro lepší pochopení. V sobotní škole odpovídáme jen tím nejpodstatnějším.

Příchod křesťanství do Říma

Zákl. verš: Řím 1,1—7

Epištolu Římanům budeme studovat následovně: Především chceme zkoumat dějiny a pozadí tohoto spisu. Pak začneme s Řím 1,1 a po verších prostudujeme celou epištolu. Na její prozkoumání máme čtvrt roku. Důkladně se však budeme zabývat jen určitými částmi tohoto spisu. Některé kapitoly epištoly Římanům se dají označit jako klíčové. V nich najdeme základní poselství. Tyto kapitoly chceme zkoumat zvlášť pozorně.

Dříve než začneme zkoumat kteroukoli biblickou knihu, musíme si položit několik otázek:

1. Kdo je autor?
2. Komu byl spis napsán?
3. Proč byl tento spis napsán?
4. Kdy byl napsán?

Autorem je Pavel (Řím 1,1). Dříve se jmenoval Saul. Byl to Žid vychovaný v Tarzu. Tarzus byl hlavním městem římské provincie zvané Cilicie. Vzdělání získal v Jeruzalémě od slavného Gamaliela (Sk 22,3). Pavel se projevil jako horlivý farizeus (Fil 3,4—6). Křesťanem se stal ještě jako poměrně mladý muž.

Později se stal jedním z nejaktivnějších představitelů církve. Podporoval, bránil a rozšiřoval poselství Ježíše. Byl to člověk duševně skvěle vybavený. Psal mocně a jasně. Pavel napsal 14 novozákonních spisů, když počítáme i epištolu Židům. (Většina učenců tvrdí, že apoštol Pavel nenapsal epištolu Židům. Adventisté s. d. všeobecně věří, že je jejím autorem.)

Epištola Římanům je dopis křesťanským věřícím v Ří-

mě (Řím 1,7). Není nám známo, jak v tomto městě vznikla církev věřících. V dnešním úkolu chceme zkoumat tyto otázky. Ve 2. úkolu se dozvíme, proč byl dopis napsán. Budeme studovat Pavlovy cesty a poznáme, kde se nalézal, když odeslal svůj dopis. To nám pomůže zjistit, kdy asi byl dopis napsán. Přesný rok jeho vzniku nemůžeme stanovit. Data událostí Pavlova života nám Nový zákon jasně neudává.

1. Místo vzniku

V kterém městě byl Pavel, když psal epištolu Římanům? Řím 16,1,2

Kenchreje (kral. překlad Cenchreje) byly východním přístavem města Korintu. Fében byla diakonkou kenchrejského církevního sboru. Ona pravděpodobně nesla tento dopis do Říma. Víme, že tam právě cestovala. Pavel ji chtěl představit tamějším věřícím. Mluví o ní jako o obyvatelce Korintu. Z toho vyplývá, že dopis Římanům napsal Pavel v Korintu.

Které jméno dalšího křesťana pomáhá označit Korint za město, v kterém byl dopis napsán? Řím 16,23 1 Kor 1,14; 2 Tim 4,20

Gáius byl jedním z těch nových členů, které Pavel v Korintu pokřtil. Písmo říká, že Erastos bydlel v Korintu. Krátce před svou smrtí Pavel informoval Timotea ve svém posledním dopise, že Erastos zůstal v Korintu. Jestli tyto tři texty mluví o téže osobě a jestli jde o Erasta, o kterém se zmiňují nápisy, pak Erastos, který měl na starosti ulice a stavby města Korintu, byl jedním z těch, kteří přijali křesťanství od Pavla a který opustil své vlivné postavení a stal se Pavlovým pomocníkem v Efezu a později i na jeho cestách.

Epištoly se nepodobaly dnešním našim dopisům. Z epištoly Římanům se dozvídáme jen z nepřímých poznámek, kde byl dopis napsán.

2. Datum napsání

Za které návštěvy v Korintu byla napsána epištola Římanům? Řím 15,25.26

Pavel založil korintský sbor při své druhé misijní cestě roku 49—52. Toto město navštívil znovu při své třetí misijní cestě roku 53—58 (Sk 20,2.3). Při této příležitosti přijal dary pro jeruzalémský sbor. Pavel se dostal do Korintu na konci své cesty. Přišel pravděpodobně na konci roku 57 a odešel r. 58. Epištolu Římanům pravděpodobně napsal hned v prvních měsících r. 58.

Které další církevní sbory navštívil Pavel během své třetí misijní cesty? Sk 18,23

V epištole Římanům vyložil Pavel slavné zásady evangelia. Vyjádřil své stanovisko k otázkám, které zmítaly církevními sbory ze Židů i z pohanů a ukázal, že zaslíbení, která kdysi patřila především Židům, byla teď nabídnuta i pohanům. Pro nás je důležité, abychom věděli, o které otázky v těchto církevních společenstvích šlo. Jen tak správně pochopíme epištolu Římanům.

3. Oznámení zamýšlené návštěvy

Jaký jiný důvod vedl Paula k napsání dopisu věřícím v Římě? Řím 15,23.24

Pavel zůstal nějaký čas v Korintu. Tam měl příležitost přemýšlet o nových a rozsáhlejších pracovních oblastech. Mnoho uvažoval o cestě do Říma. Chtěl být svědkem velkého rozmachu křesťanské víry v tomto velkém středisku tehdejšího světa. Byl to jeden z jeho největších plánů. V Římě už byl sbor věřících. Proto jim posílá dopis. Naznačil v něm, proč chce navštívit Řím. Vyjádřil naději, že bude moci kázat evangelium také ve Španělsku. Mnohé z římského sboru neznal. Tímto dopisem si připravoval cestu pro své působení mezi nimi.

4. Pavlův příchod do Říma

Co čteme o Pavlově příchodu do Říma? Sk 28,16

Na konci své třetí misijní cesty Pavel odešel do Jeruzaléma. Nesl s sebou i dary pro tamější chudé od evropských a maloasijských sborů. V Jeruzalému ho však čekaly nepředvídané události. Byl zatčen a uvězněn. Seděl 2 roky ve vězení v Cezarei. Teprve až po třech letech od svého uvěznění přišel do Říma.

Jakou evangelizační práci konal Pavel? Sk 28,17.23.24.30,31

Během Pavlova pobytu ve vězení se mnozí obrátili ke křesťanství. Vládnoucí kruhy znepokojoval počet obrácených. Samotný císař se rozhněval, když i někteří z jeho příbuzných se stali křesťany.

5. Pozdrav

Jak označuje Pavel křesťany v Římě? Řím 1,7

„Milým Božím“. Je pravda, že Pán Bůh miluje svět. Obzvlášť však miluje ty, kteří se rozhodli pro něho žít. Odpověděli na jeho lásku. To platí také o vzájemných lidských vztazích. I my máme obzvlášť rádi ty, kteří nás milují. Vzájemně býváme vůči sobě laskaví. Láska vyžaduje odpověď. Někdy však odpověď nepřichází. Pak se láska nemůže plně uplatnit.

Křesťan je člověk odevzdaný Kristu. Pavel jmenuje římské křesťany svatými. Svatí jsou totiž ti, kteří se odevzdali Bohu. Chceme-li být svatými v nebi, pak musíme být svatými nejdříve na zemi. Na získaném charakteru nemůže už nic změnit ani smrt, ani vzkříšení.

6. Dobrá pověst

Jakou pověst měli věřící v římském sboru? Řím 1,8

Nevíme, jak vznikl římský sbor. Podle staré tradice ho prý založil Petr nebo Pavel. Tento názor však nemá žádný historický podklad. Mohli ho založit laičtí křesťané. Snad ti, kteří se o letnicích stali v Jeruzalémě křesťany (Sk 2). Snad pak navštívili Řím, nebo se tam přestěhovali. Mohli to být i křesťané, kteří do Říma odešli později a tam svědčili o své víře.

Římský sbor věřících musel prožít těžké zkoušky. Avšak po 20 letech od Ježíšovy smrti bylo v tomto městě živé a opravdové církevní společenství. Sbor byl neochvějný a horlivý. Pán v něm působil mocí svého Ducha divy.

Jakou jistotu vyjádřil Pavel o duchovním životě věřících v Římě? Řím 15,4

Apoštol Pavel upozornil na 3 důležité skutečnosti v životě římských křesťanů.

1. Byli „plní dobroty“. Mohou to říci lidé i o nás? Přivádí je dobrotivost, kterou u nás pozorují, také k Bohu?

2. Byli „naplnění veškerým poznáním“ (kral. překl. „všelikou známostí“). O důležitosti poznání mluví Písmo často. Změna srdce vede vždy k jasnějšímu poznání křesťanské povinnosti a k důkladnějšímu chápání pravdy.

3. Byli „schopni se vzájemně napomínat“. Nikdo nemůže duchovně růst, když je od lidí oddělen. Každý potřebuje povzbudivá slova a každý by měl v sobě rozvíjet schopnosti povzbuzovat jiné.

Židé proti pohanům

Zákl. verš: Jan 1,17

Všichni první křesťané byli vlastně obrácení Židé. Apoštolové kázali nejdříve v Jeruzalémě. Mnozí z obráčených byli mravně dobří lidé ještě před přijetím křesťanství. Po obrácení se způsob jejich života změnil jen málo. Nový zákon nemluví, že by se od Židů vyžadovala náhlá změna jejich zvyklostí. Obřízka trvala i dále. Zachovávaly se také židovské svátky a slavnosti. Pohané začali přijímat křesťanství až později.

Přilivem obráčených pohanů do církve vznikaly důležité otázky. Koncil svolaný do Jeruzaléma měl na ně odpovědět (viz Sk 15). Ten rozhodl, že pohané nemusí zachovávat všechna židovská nařízení. Učitelé — judaisté — však nepřestávali navštěvovat jednotlivé sbory. Proto mnohé sbory byly jejich učením znepokojeny. Těmto učitelům se obzvláště dařilo v církevních shromážděních v Galacii. Proto apoštol Pavel napsal epištolu Galatským. Napadl v něm falešné nauky těchto učitelů.

Pavel se obával, aby se něco podobného nestalo i v Římě. Proto jim psal. V dopise vyvrací učení judaistů. Jestli tohle nebudeme mít na zřeteli, pak epištola Římanům správně neporozumíme. Pavel často mluví o „skutcích zákona“. Tato slova se týkají těchto učitelů. Tvrdili, že pohané musí zachovávat celý židovský zákon. Pavel mluví o bytí „pod zákonem“. To znamená podřízenost celému židovskému zákonu.

Toto pozadí judaizujících učitelů je velmi důležité. Proto mu věnujeme celý úkol. Musíme pochopit, co znamená Pavlův dopis pro ty, kterým byl původně adresován. To nám pomůže vzít si z něj poučení pro dnešek.

1. Spasení ve Starém zákoně

Co učil Starý zákon Židy o možnosti získat věčný život? 3 Moj 18,5 (Srovnej Řim 10,5)

Podmínky spasení jsou vždy tytéž. Věčný život je dán všem, kteří poslouchají Boží zákon. Podmínky „staré smlouvy“ byly: poslouchej a žij. „Vydal jsem jim svá nařízení a seznámil je se svými řády, skrze něž má člověk život, když je plní“ (Ezech 20,11; 3 Moj 18,5). Avšak „bud proklet, kdo nebude plnit slova tohoto zákona a dodržovat je“ (5 Moj 27,26). „Nová smlouva“ byla postavena na „lepších zaslíbeních“. Stála na zaslíbení odpuštění hříchů. Spočívala na zaslíbeních Boží milosti, která obnovuje srdce a uvádí v soulad se zásadami Božího zákona.

Jak je možno nejstručněji vyjádřit Boží požadavky? Mich 6,8

Ve smlouvě s Abrahamem byl dán slib vykoupění. Proč potom byla na Sinai oznámena jiná smlouva? Vyvolený lid byli otroci. Velkou měrou ztratili ze zřetele poznání Boha a zásady jeho smlouvy s Abrahamem. Lidé nechápali hříšnost a porušenost svého srdce. Nevěděli, že bez Spasitele nemohou zachovávat Boží zákon. Ochotně tedy uzavřeli smlouvu s Bohem. Stará smlouva měla trvat jen krátký čas. Izraeli měla pomoci pochopit smlouvu s Abrahamem. K tomuto pochopení však Izrael nikdy nedospěl. Ještě i v době apoštola Pavla lpěli lidé na obřadech Staré smlouvy.

2. Náboženství ve Starém a Novém zákoně

Jaký je rozdíl mezi náboženstvím Starého a Nového zákona? Jan 1,17

Smlouva milosti vyjadřuje určitý Boží požadavek. Ten je právě tak obsáhlý, jako požadavek v ráji. Je to požadavek souladu s Božím zákonem. Zákon je svatý, spra-

vedlivý a dobrý. Evangelium nijak neoslabuje požadavky zákona. Vyzdvihuje zákon a dělá ho slavným. Požadavky Nového zákona nejsou o nic menší než požadavky Starého zákona. Někteří lidé se domnívají, že Bohu stačí upřímnost. Myslí si, že nezáleží na tom, jaká je jejich víra. Mají představu, že jejich nedokonalý život nepřichází v úvahu. To je však klamná domněnka. Bůh žádá od svých dětí dokonalou poslušnost.

Co řekl Pán Ježíš o podmínkách věčného života? Jan 3,16

Morální přikázání ve Starém zákoně spočívalo na charakteru Boha. Tento základ se v době novozákonní nijak nezměnil. Mravní zákon bylo třeba zachovávat stejně v době starozákonní jako i novozákonní.

Změnily se však obřady. Skončily se oběti. Předobrazy naplnila skutečnost. Obřizka se stala zbytečnou. Nastoupil křest. Židé i pohané museli tyto skutečnosti pochopit. Místo starozákonního judaismu přišlo novozákonní křesťanství.

3. Zákony v židovstvu

Které zákony měli Židé zachovávat? 3 Moj 27,34 (viz též 2 Moj 16,26 6,26; 18,20; 20,1–17; 21,1; 3 Moj 1,1–3; 11,2.9.13.29; 12,2;25,18)

Potřebujeme rozumět zákonům Staré smlouvy. To nám pomůže rozdělit je na 5 druhů: 1. mravní zákon, 2. obřadní zákon, 3. občanské zákony, 4. ustanovení a soudy, 5. zdravotní zákon.

Desatero je základní mravní zákon (2 Moj 20,1–17). Tento zákon vyjadřuje mravní povinnosti člověka. Těchto deset přikázání je vysvětleno a uplatněno v jiných zákonech prvních pěti knih Písma. Tyto výklady a uplatnění ukazují, jak se měl Boží zákon zachovávat v různých životních podmínkách. Občanské zákony souvisí s mravními zákony. Mluví o tom, jak se občané mají zachovávat.

vávat vůči vládcům a spoluobčanům. Za přestoupení zákona je stanoven trest.

Zákon obřadní — ceremonielní se týkal obřadů a služeb ve svatyni. Zdravotní zákony upozorňovaly na zá-
douce čistotu a zdraví.

Protože všechny různé druhy zákonů pocházely od Bo-
ha, Židé je souhrnně nazývali zákonem. Věděli však do-
bře, že se některé zákony mezi sebou liší. Zákon desa-
tera oznámil lidem sám Bůh. Jiné zákony dostali skrze
Mojžíše. Obřadní zákony měly platnost potud, pokud se
symboly a předobrazy nesetkaly se skutečností. Na růz-
né významy „zákona“ nesmíme zapomínat ani v epi-
štole římským křesťanům.

4. Judaisté

Jaký spor vyvstal v první církvi? Sk 15,1

Židé se vždy chlubili tím, že jejich bohoslužby usta-
novil Bůh. Mnozí z těch, kteří uvěřili v Krista, stále
zastávali názor, že jestli Bůh jednou jasně vyznačil způ-
sob bohoslužby, pak je nepravděpodobné, že by v ní mohl
schválit jakoukoli změnu. Tvrdili, že židovské zákony
a obřady mají být součástí křesťanského náboženství. Těž-
ko chápali, že oběti byly jen symbolem smrti Božího
Syna, v které se předobraz setkává se skutečností a že
od té doby obřady a zvyklosti z doby Mojžíšovy už ne-
jsou závazné.

Jak se raná církev rozhodla upravit tento spor? Sk 15,2

*Kdo se tohoto koncilu zúčastnil a kdo na něm pro-
mluvil? Sk 15,7.12.13*

Pavel spoléhal na Boží vedení. Byl však ochoten při-
jmout rozhodnutí bratří sjednocených v církevním spole-
čenství. Uvědomoval si potřebu rady. Důležité otázky
předkládal církvi. Spolu s ostatními bratři prosil o Boží
moudrost, aby jejich rozhodnutí byla správná.

5. Rozhodnutí koncilu

K jakému rozhodnutí dospěl jeruzalémský koncil? Sk 15,19 20,28.

Co říkal apoštol Petr o židovských zákonech? Sk 15,10

Židé se nespokojili jen s Božími zákony, jak jim je dal Bůh. Vytvářeli si nová pravidla. Opírali je o Boží zákon. Ta přecházela z pokolení na pokolení. Tato pravidla postupně znemožňovala správné zachovávání Božího zákona. Židovští učitelé vypracovali podrobné seznamy obřadů. V apoštolské době se Židé domnívali, že jen tato pravidla vedou k zachovávání Božích zákonů.

Jaký vztah měli mít obrácení křesťané z pohanů vůči mravnímu zákonu? Pavel i judaisté se shodovali v tom, že pohané mají zachovávat mravní zákon. Tento zákon vyslovil sám Bůh. Je to zákon tak věčný, jak věčný je Bůh. Je výrazem jeho charakteru.

Jak jednotný byl jeruzalémský koncil ve svém rozhodování? Sk 15,22

6. Galatský blud

Jak podnítili judaisté rozpory v galatských sborech? Gal 1,6.7

Mezi věřícími v Jeruzalémě povstali falešní učitelé. Jejich vliv byl zlý. Přišli i mezi věřící do Galacie. Jejich učení vyvolalo rozpory, uvedlo bludy a nemravnost. Kázali směs židovských tradic a pravd evangelia. Nerespektovali rozhodnutí jeruzalémského koncilu. Od věřících z pohanství požadovali zachování obřadního zákona.

Kristus byl pravým základem víry. Postupně ho však vytlačovaly bezmocné obřady judaismu. Je důležité pochopit tento galatský problém. Právě kvůli nepokojům v galatských sborech napsal Pavel svou epištolu do Říma. Problém, kterým se zabývá ve své epištole Galatským, vysvětluje důkladněji ve své epištole Římanům. V obou

epištolách je řeč o zákonu. Nestačí rozhodnout, zda šlo o zákon obřadní nebo mravní. Otázka byla jasná. Má se od věřících z pohanství vyžadovat obřezka a zachování Mojžíšova zákona? Na jeruzalémském koncilu se tato otázka už rozřešila. Judaisté však odmítli řídit se tímto rozhodnutím. Důležitost zachovávání Božího mravního zákona byla vždy mimo pochybnost. Někteří křesťané dnes říkají, že Pavel v epištole Galatským a Římanům brojí proti mravnímu Božímu zákonu, desateru. To je nepochopení apoštola Pavla. Je potřeba, aby pochopili historické pozadí těchto epištol a aby jim bylo jasné, že mravní zákon je platný stále.

3. úkol — dne 16. ledna 1982

Všichni zhřešili

Zákl. verš: Řím 3,23

V tomto úkolu chceme uvažovat o tom, jak Pavel klade základ svého učení obsaženého v epištole římským křesťanům. Tématem celého dopisu je ospravedlnění skrze víru.

Pavel vysvětluje, že Židé jsou právě tak vinni jako pohané. Potřebují tentýž plán spasení. Ukazuje, že Židé měli větší světlo než pohané. Dopouštěli se však stejných hříchů. Řím 1,18–32 hovoří o pohanech. Mnohé z toho se vztahuje i na Židy. I oni hřešili proti poznání a svědomí.

Pavel říká, že Židé i pohané jsou vinni před Bohem pro své hříchy a musí snášet Boží hněv. Pavel jim nabízí Boží spravedlnost, aby unikli hněvu. Jen takovou spra-

vedlnost Bůh uznává, protože je to pravá, skutečná spravedlnost. Není možno si ji zasloužit, pouze přijmout jako dar. Lidé ji dostávají, když přijímají Krista. Hříchem se člověk stává dlužníkem. Nikdo by se neměl domnívat, že může splatit svůj dluh vlastními skutky. To je velmi omezené chápání. Je to osudný omyl. Jestli to chceš pochopit, musíš se vzdát svých oblíbených názorů. Pamatuj na smíření pokorným srdcem. Tuto myšlenku chápe jen málo lidí. Mnozí lidé o sobě tvrdí, že jsou božími dětmi, ale ve skutečnosti jsou dětmi jeho odpůrce, protože se spoléhají na vlastní skutky. Bůh vždy žádal dobré skutky. Zákon je vyžaduje. A přece člověk setrvává v hříchu. V takovéto situaci jsou jeho dobré skutky bezcenné. Spasit může jenom Ježíšova spravedlnost. Kristus může spasit do krajnosti, protože žije, aby se za nás přimlouval.

1. Hlavní téma epištoly

*Co je hlavním tématem epištoly římským křesťanům?
Řím 1,16.17*

V přečteném textu je několik důležitých slov.

1. „E v a n g e l i u m“. Tento výraz pochází z řeckého slova a znamená „dobrou zvěst“. Může jít o jakoukoli dobrou, radostnou zvěst. V této souvislosti se týká dobré zvěsti „o Kristu“.

2. „S p r a v e d l n o s t“. Toto slovo znamená správnost, přímost. Epištola Římanům používá toto slovo zvláštním způsobem. Je to spravedlnost, která přichází od Boha. Je to spravedlnost, kterou dal Bůh.

3. „V í r a“. Slova „věřit“ a „víra“ pocházejí z řeckého výrazu. Kristova spravedlnost je zjevena od víry k víře. Znamená, že začíná od své přítomné víry. Potom dorůstá k obsáhlejšímu chápání, které působí skrze lásku.

Co se děje s těmi, kteří nemají víru? Řím 1,18

2. Nemají slávy Boží

Který důležitý bod chtěl Pavel především objasnit ve své epistoletě Římanům? Řím 3,23

„Všichni“ znamená: Židé, pohané, staří, mladí, bohatí, chudí, otroci, svobodní. Znamená to každého v jakémkoli povolání. Židé ochotně souhlasili, že pohané jsou beznadějnými hříšníky. Nemohli však připustit, že i oni jsou hříšníci, kteří potřebují spasení.

Co znamenají slova „sláva Boží“? Komentátoři to vykládali různě. Jeden z významů nacházíme v 1 Kor 11,7: „Muž... je obrazem Božím.“ Řecké slovo znamenající „slávu“ má do značné míry tentýž význam jako slovo „obraz“. Hřích zmařil obraz Boží v člověku. Hříšný člověk už nezrcadlí obraz nebo slávu Boží. Plán vykoupení je plánem obnovy Božího obrazu v člověku. Je ústředním učením Písma. Na něm spočívá všechno ostatní biblické učení.

Které starozákonné verše použil apoštol Pavel k vyličení hříšného stavu člověka bez Krista? Řím 3,10–18

3. Hřích ponižuje

Co se děje s lidmi, kteří odmítají uznat Boží nároky vůči své osobě? Řím 1,21.22

Svět ve své lidské moudrosti nemůže poznat Boha. Moudří lidé ze světa zkoumají Boží stvořená díla. Získávají nedokonalé poznání o Bohu. Pak vyzdvihují přírodu a její zákony nad Boha přírody. To je nerozvážnost. Nejříve musí získat určité poznání o Bohu tím, že přijmou jeho zjevení v Ježíši Kristu. Jen pak mohou získat plné poznání o lidské přirozenosti. Bez toho je jejich poznání nedokonalé. Bez něho nemohou získat vznešenou představu o Bohu. Nemohou být plně poslušni jeho vůle.

Jak hluboko padli lidé ve své hříšnosti? Řím 1,23–32

4. Ostrá obžaloba

Jakou obžalobu vyřkl Pavel nad Židy? Řím 2,1

Nedomnívej se, že jsi lepší než jiní lidé. Nebuď jejich soudcem. Neznáš zcela jejich pohnutky. Nemůžeš soudit jiného. Pakli ho kritizuješ, sám nad sebou vynášíš soud. Dáváš najevo, že jsi na satanově straně, stáváš se žalobcem bratří.

Na které hříchy poukázal Pavel jak Židům, tak pohanům? Řím 2,21–24

Židé si uvědomovali, že Bůh jim dal přednost před ostatními národy. Na tom závisela jejich spása. Židé dostali určité poznání spásy. Toto poznání však nemělo sloužit jen jejich spase. Měli je zpřístupnit i ostatním národům. Obřízka byla určitým znamením Žida. Žid se však musel osvědčit i jako ctitel Boha. Bez toho neměla obřízka význam (viz Řím 2,25).

Kterou novou definici slova „Žid“ uvádí Pavel? Řím 2,27–29

5. Všichni potřebují pokání

Jaký záměr sleduje Bůh ve své dobrotě a trpělivosti vůči lidem? Řím 2,4

Všichni zhřešili. Všichni musí tedy činit pokání. Židé byli ochotni přiznat, že pohané pokání potřebují, ale odmítli přiznat, že by je potřebovali také sami. Boží dobrota nenutí hříšníky ku pokání. Bůh násilí nepoužívá, je dalekosáhle trpělivý. Všechny lidi se snaží přitáhnout k sobě svou láskou. Mnozí však pohrdají jeho dobrotou. Někdy si to lidé vykládají tak, že Bůh schvaluje hřích. Myslí si, že nesplní, co zaslíbil.

Co se děje s těmi, kteří zavrhnou Boží lásku a nechťejí činit pokání? Řím 2,5.6.8.9

Co se děje s těmi, kteří se dají vést Boží dobrotou ku pokání? Řím 2,7.10

Mnozí lidé nechápou epistolu Římanům. Podle nich se zde učí, že skutky nemají nic společného se spasením. V tomto ohledu mají tak utkvělé představy, že podle nich překrucují i Písmo. Bibli však nemůžeme používat jako housle, na kterých člověk může vytvářet melodie, které se mu líbí. Při zkoumání epistoly Římanům musíme především slyšet Pavla. Musíme zjistit, co chtěl Pavel říci věřícím v Římě.

6. Úspěch Božího plánu

Když byl Žid před Bohem právě tak vinen jako pohan, jaký význam tedy mělo Boží zjevení Židům? Řím 3,1.2

Jakou odpověď dává Pavel na námitku, že nevěra Židů zničí Boží věrnost? Řím 3,3.4

V celém dopise Římanům apoštol Pavel odmítá jakoukoli kritiku Boha nebo jeho chování k lidstvu. Moderní člověk ve své pýše často kritizuje Boha. Pavlovy výroky by nám mohly být varováním.

Jak se apoštol Pavel vypořádal s obviněními vůči své osobě? Řím 3,5—8

Židé pohotově poukazovali na nedostatečnost Pavlova evangelia. Učil, že spravedlnost je skrze víru, a ne ze skutků. Na to mu odpovídali, že lidé svou hříšností prokazují vlastně Bohu určitou přízeň. Hříchy lidí mu dávají vlastně příležitost projevit svou dobrotu a odpuštění. Když je to tak, Bůh by neměl hříšníka pokládat za vinného. Pavel takové myšlenky ignoroval. Ani ho nenapadlo takový názor vyvracet.

Ospravedlnění z víry

Zákl. verš: Řím 3,28

V dnešním úkolu budeme uvažovat o základním poselství epištoly Římanům. Tímto poselstvím je ospravedlnění z víry. Epištola Římanům mluví o dvojím ospravedlnění — o ospravedlnění vírou a ospravedlnění zachováváním zákona. Židé chtěli být spravedliví zachováváním zákona. Totálně neuspěli. Chyběla jim potřebná víra. Ve Starém zákoně měli důvěřovat Spasiteli, který měl teprve přijít. V Novém zákoně měli důvěřovat Spasiteli, který už přišel. Pavel říká, že ospravedlnění se uskuteční jen přijetím Ježíše jako Mesiáše poslaného od Boha. To však znamená víc než jen rozumovou víru. Víra zahrnuje podřízení se Ježíši a přijetí jeho způsobu života. Na tuto skutečnost bychom měli pamatovat. Slova „ospravedlnění skrze víru“ pocházejí ze soudního slovníku. Člověk přestoupí zákon. Přichází před Soudce a pro svůj hřích je odsouzen na smrt. Přichází však určitý náhradník. Ten bere hříchy přestoupení na sebe. Jestli hříšník přijme tohoto náhradníka, je před Soudcem zbaven hříchu. Je zbaven své viny. Soud potom na něj hledí, jakoby se nikdy nebyl dopustil nějakého hříchu. Jde však o víc. Náhradník má pověst dokonalého člověka. Omilostněnému hříšníku nabízí vlastní dokonalé zachovávání zákona. Omilostněný hříšník stojí před Soudcem nejen jakoby nikdy nehřešil, ale i jako by žil vždy dobrým životem. Pavel v epištole Římanům a Galatským používá obrazu soudu. Ne vždy mluví o spasení tímto způsobem. Také jiní bibliční pisatelé mluví o spasení různě. Připomeňme si Ježíšovy odpovědi těm, kteří se ho ptali, jak by mohli být spaseni. O spasení lze mluvit různými způsoby. V epištole Římanům se však často

používá symbolů soudu. To by nám mělo být jasné. Měli bychom však také vědět, že o spasení se dá mluvit ještě jinak. Každého biblického pisatele musíme nechat mluvit tak, jak ho k tomu pudil Duch svatý.

1. Zákon nemůže spasit

Jak působí zákon? Řím 3,19

Židé v době Pavlově chápali „zákon“ zešíroka. Dělá to tak i Pavel. Hebrejsky se zákonu říká „tóra“. Židé používají toto slovo dodnes ve dvojím významu. Především k označení učení prvních pěti knih Písma a dále jím označují celý Starý zákon. V tom je zahrnut mravní zákon, ustanovení, výroky a obřady, které lidu vlastně vysvětlovaly a objasňovaly zákon. Nesmíme zapomínat, že zde jde o zákon jako celý systém židovství (judaismus).

Co zákon není, schopen udělat a proč? Řím 3,20

Lidé si mohou představovat zákon v jeho různých podobách. Může být mravní, obřadní, občanský nebo všechny tyto zákony společně. Zachovávání kteréhokoli z nich nebo všech společně nemůže učinit člověka spravedlivým před Bohem. Zákon nemůže zaplatit trest za hřích. Celou tíhu hříchů nechává spočinout na hříšníku. Kristus však zaslíbil úplné odpuštění těm, kteří činí pokání a věří v jeho milosrdenství. Kajícímu, věřícímu člověku dává Bůh plnost své lásky. Hřích z člověka může odstranit jen krev smířující oběti. Tuto oběť mohl přinést jen ten, kdo byl roven Otci. Dilem Kristovým byl jeho život, ponížení, smrt a přímělná služba za hynoucí lidi. Toto dílo zvelebují zákon a dělá ho slavným.

2. Víra a spravedlnost

*Jakou novou spravedlnost přinesl Ježíš svým přícho-
dem? Řím 3,21*

Spravedlnost znamená poslušnost zákona. Zákon žádá spravedlnost. Hříšník ji zákonu dluží. Není však schopen

dát zákonu tuto spravedlnost. Spravedlnost může dostat jen skrze víru. Ve víře přináší Bohu Kristovy zásluhy. Pán potom připočítává hříšníkovi poslušnost svého Syna. Kristova spravedlnost je přijata místo lidské nedostatečnosti. Bůh kajícího člověka přijímá, odpouští mu a ospravedlňuje ho. Pokládá ho za spravedlivého, tj. jakoby byl spravedlivý. Miluje ho, jako miluje svého Syna.

Jak přijímám Boží spravedlnost? Řím 3,22

Tento verš mluví o víře v Ježíše Krista. Taková víra znamená víc než jen myšlenkovou víru. Víra v Ježíše Krista znamená přijmout jej jako Spasitele, zástupce a ručitele. Znamená to zvolit si jeho způsob života. Znamená to důvěřovat mu.

Bůh se rozhodl slíbit hříšníkům odpuštění. Ve víře samé však není žádná spasitelná ctnost. Víra je však schopna chopit se Kristových zásluh. To je lék proti hříchu. Víra předkládá Kristovu dokonalou poslušnost místo hříšníkova přestoupení. Hříšník věří, že Kristus je jeho osobní Spasitel. Tehdy působí Boží zaslíbení. Bůh mu odpouští jeho hřích a ochotně ho ospravedlňuje. Kající člověk poznává, že jeho ospravedlnění se děje v Kristu. Kristus je jeho zástupcem a ručitelem. Kristus zemřel za něj, je jeho smířením a spravedlností.

3. Milost a ospravedlnění

Co má společného Boží milost s ospravedlněním? Řím 3,24

Co je ospravedlnění? Řecký výraz ospravedlnit znamená prohlásit za spravedlivého nebo pokládat za spravedlivého. Ospravedlnění a spravedlnost významově úzce souvisí. Před ospravedlněním je člověk nespravedlivý. Bůh ho nemůže přijmout. Po ospravedlnění je pokládán za spravedlivého. Pak ho Bůh přijímá.

Milost znamená přízeň. Boží milost znamená víc než jen Boží přízeň. Znamená také to, co Bůh pro člověka

dělá. Když se hříšník obrátí k Bohu a hledá u něho ochranu, Bůh ho ospravedlňuje. To je čin milosti. Milost je přízeň, kterou si nezasluhujeme. Tato Boží milost v našem životě pak skutečně působí.

Pro toho, kdo je v Kristu, je ospravedlnění událostí milosti. Stalo se tenkrát, když se úplně odevzdal Kristu. Kdyby ospravedlněný hříšník odešel od Boha a potom se zase k němu vrátil, byl by znovu ospravedlněn. Opakované obrácení můžeme pokládat za určitou každodenní zkušenost. E. G. Whiteová mluví o „udržovaném“ ospravedlnění.

4. Prvky ospravedlnění

Na které důležité prvky upozorňuje apoštol Pavel při ospravedlnění? Řím 3,25

„Oběť smíření“ mluví o Boží nabídce ospravedlnění a vykoupení skrze Krista. Je to naplnění toho, co symbolizovala ve Staré smlouvě „slitovnice“ ve svatyni. Ježíš zemřel jako oběť. Jeho smrt byla smířením za náš hřích a hřích také odstranila. Jeho oběť přinesla rovněž slitování a smíření.

V epištole Římanům se mluví, že Bůh se postaral o prostředek smíření. Otec a Syn spolupracovali při vykoupení. Někteří křesťané na to zapomínají. Při vykoupení mluví jen o Kristu, jako by Otec při tom nebyl. Tak se o spasení nemluví ani v epištole Římanům ani jinde. Naše hříchy nás odlučují od Boha. Sami nemůžeme udělat nic, abychom se jich zbavili. Bůh však připravil plán vykoupení. Vírou v Kristovu oběť mohou být tyto hříchy odpuštěny. Kristus svou smrtí zaplatil za hříchy všech lidí. Proto Bůh může odpustit hříchy minulosti, že Kristus už za ně zemřel (1 Kor 15,3).

5. Ústřední bod ospravedlnění

V čem je hlavní myšlenka ospravedlnění z víry? Řím 3,26.27

Bůh vyvedl Izraele z babylónského zajetí. Židé se pak snažili velmi přísně zachovávat zákon. Věděli, že pro přestoupení zákona se dostali do zajetí (viz 2 Par 36,14–17). Nechtěli se znovu dopustit téže chyby. Jejich zákonci a učitelé jim podrobně vyznačili, jak je třeba zachovávat starozákonní předpisy, příkazy a ustanovení. V Ježíšově době se výklady těchto učitelů podávaly ústně. Později byly napsány. Tradice v napsané podobě se jmenovala Mišna. Židovští učitelé i k Mišně napsali výklad. Tento komentář se nazývá *t a l m u d*.

Když Žid chtěl patřičně sloužit Bohu, uvědomoval si, že se musí řídit směrnicemi ústního podání. Ty mu byly Božími pokyny pro zachování zákona. Pán Ježíš napadal ústní tradici (viz Mat 15,9). Ježíšovo poselství bylo pro upřímného Žida velkým ulehčením. Už nemusel hledět na sebe, mohl se spolehnout na Boží spravedlnost a přijmout ji. Tak byl u Boha ospravedlněn. Pro golgotský kříž může Bůh prohlásit hříšníky za spravedlivé. Spravedlivými budou i před celým vesmírem. Satan je už nemůže obžalovávat před Bohem. Nebesa přinesla tu nejvyšší oběť. Satan obvinil Boha, že od lidí žádá víc, než je ochoten sám dát. Kříž ukazuje nesprávnost tohoto obvinění.

6. Víra a skutky

Jaké naučení vyvodil Pavel z toho, co řekl o Boží spravedlnosti? Řím 3,28

Mějme stále na zřeteli, že Pavel mluvil o zákonu v židovském chápání. Žid musel vynaložit velké úsilí, aby jeho život odpovídal tomuto systému. Jestli však nepřijal Ježíše jako Spasitele, nemohl být ospravedlněn.

Co je ospravedlnění? E. G. Whiteová odpovídá: „Je

to dílo Boží, které lidskou slávu snižuje do prachu a pro člověka koná to, co sám pro sebe vykonat nemůže.“

Skutky zákona nemohou odčinit hříchy minulosti. Ospravedlnění si nemůžeme vysloužit. Můžeme je jen přijmout vírou ve smiřující oběť Kristovu. Z toho důvodu skutky zákona nemají nic společného s ospravedlněním. Ospravedlnění jsme bez skutků, bez čehokoli dobrého v nás, za co bychom si mohli ospravedlnění zasloužit.

Mnozí křesťané vůbec nepochopili Pavlova slova o souvislosti víry a zákona a ospravedlnění. Víru stavějí proti Božímu mravnímu zákonu. Pavel však mravnímu zákonu připisuje velký význam nejen v epištole Římanům, ale i v dalších epištolách. I když řekl, že zachovávání zákona nepřináší ospravedlnění, přece jasně poukázal, že ospravedlněný člověk zákon poslouchá (viz Řím 2,13).

Skutky nás nikdy nespasí. Spasení nám mohou přinést jen Kristovy zásluhy. Všechno naše nedokonalé úsilí může Kristus na základě víry v něj udělat Bohu příjemným. Naše víra však nesmí být nečinná. Spásná víra se projevuje láskou. Chceme-li získat odpuštění, pak musíme nejprve pochopit, co je hřích. Jen tak můžeme činit pokání. Naše víra musí být založena na pevném základu. Musí stavět na Božím slovu. Výsledky se projeví poslušností vůči zjevené Boží vůli.

5. úkol — dne 30. ledna 1982

Ospravedlnění a zákon

Zákl. verš: Řím 3,31

Adventisté s. d. učí, že mravní zákon je třeba zachovávat. Na základě toho někteří tvrdí, že jsme legalisté.

Dnešní úkol chce objasnit neopodstatněnost tohoto obvinění. Už v předešlých úkolech jsme řekli, že „zákon“ v epištole Římanům znamená celé učení Starého zákona. Důkladnější průzkum ukáže, že obě epištoly, napsané přibližně ve stejném časovém období, učí o zákoně totéž. Podnětem k napsání obou epištol byli falešní učitelé, kteří k pravdám evangelia přidávali židovskou tradici. Nedbali na rozhodnutí všeobecného sněmu v Jeruzalémě. Věřícím, kteří přišli z pohanství, nařizovali zachovávat obřadní zákon.

Na otázku, který zákon byl pěstounem — vychovatelem — (Gal 3,24) E. G. Whiteová odpověděla: „Tato slova se týkají obřadního i mravního zákona — desatera“. Jestli chceme dát kritikům správnou odpověď, stále musíme mít na zřeteli skutečnost že „zákon“ v Pavlově době znamenal celý židovský systém, zatímco „zákon“ dnes znamená pro nás desatero.

1. Potvrzení zákona

Jakou odpověď dal Pavel judaistům na obvinění, že zavrhuje zákon? Řím 3,31

Pro Židy výraz „zákon“ znamenal všechno to, co Bůh zjevil člověku skrze Mojžíše. Prvních pět knih Starého zákona nazývali „tóra“ (zákon). O jeho zachovávání měli mylnou představu. Tvrdili, že je ho třeba zachovávat tak, jak to učí židovští učitelé. Pavla obvinili, že káže proti zákonu (viz Sk 21, 28).

Apoštol Pavel ve své obhajobě potvrzuje, že víra neruší Boží zjevení. Vždyť vlastně jen víra zjevuje, co tóra skutečně je.

Kterou vlastností dokazuje apoštol, že víra potvrzuje platnost zákona? Řím 4,1—5

Tóra mluví o Abrahamovi. Čteme tam, že byl počten za spravedlivého, protože „uvěřil Bohu“. Tóra tedy samotná učí o spravedlnosti z víry. Nemůžeme říci, že víra

ruší zákon. Tóra sama učí, že víra potvrzuje platnost zákona.

Kterým starozákonním textem podepírá Pavel své učení o víře? Řím 4,6—8

Pavel uvádí slova Žalmu 32,1.2. Mluví o hříchu Davida a jeho lítosti nad ním. Bůh Davida znovu přijal. Pavel říká, že zde jde o ospravednění vírou. David by si nemohl žádnými skutky vymoci, aby ho Bůh znovu přijal. Jenom Boží milost mu umožnila odpuštění. Zde je tedy další starozákonní učení o moci víry. Nezapomeňme, že Pavel v tomto verši používal výraz „zákon“. Jsou slova v Řím 3,31 výstižným důkazem, že desatero je nutné poslouchat i dnes? Ano. Židovský systém zákona už pro nás nemá význam. Tento text platí o mravním zákonu dodnes.

2. Milost, nebo dluh

Proč je marná každá snaha získat ospravedlnění skrze zásluhy? Řím 4,4.5

Židé dlouho věřili, že Bůh ospravedlňuje člověka na základě přísného zachovávání tóry. Nedokázali pochopit slavnou pravdu, že v ospravedlnění jde o dar milosti všem, kteří věří. Ospravedlnění není nějaký Boží dluh lidem za zachovávání zákona. Naše chápání ospravedlnění má význam pro náš vztah k Bohu. Představme si, že bychom věřili, že přijetí u Boha si musíme zasloužit. V takovém případě všechnu pozornost obracíme k vlastnímu úsilí. Jestli však věříme, že ospravedlnění je Boží dar, pak se náš život soustřeďuje na Boha.

Co naznačovalo z Abrahamovy zkušenosti, že pohané mohli získat věčný život? Řím 4,9—12

Ospravedlnění nezáleží na tom, zda je člověk obřezán. Ospravedlnění je nabídnuto zdarma všem lidem. Hříšník musí uvěřit v Krista. Musí se chopit Kristovy dobroty. Své hříchy musí odevzdat Kristu a od něj přijmout odpuštění. Právě proto přišel Kristus na svět. Tak se Kris-

tova spravedlnost připočítává věřícímu hříšníkovi. Pak se stává členem královské rodiny.

3. Zaslíbení a zákon

V jakém smyslu používá Pavel slovo „zákon“? Řím 4,13

Pavel se snaží odvodit učení o ospravedlnění z víry ze Starého zákona. Používá k tomu příklad Abrahama, který uvěřil Božství zaslíbení, že bude dědicem světa.

Zaslíbení, které dostal Abraham, mělo zvláštní význam pro lidi oné doby. K tomuto slibu Bůh přidal další zaslíbení, ještě vzácnější. Z Abrahamova potomstva vyjde Spasitel světa (1 Moj 12,3).

Za jakou dobu po zaslíbení Abrahamovi byl vydán zákon? Gal 3,17

Zákon byl na Sinaji vydán 430 let po zaslíbení daném Abrahamovi. Je pravda, že Bůh oznámil desatero na hoře Sinaj. To ale nebyl počátek desatera. Mravní zákon je věčný jako Bůh sám. Bůh řekl o Abrahamovi: „Abraham uposlechl mého hlasu a dbal na to, co jsem mu svěděl: na má přikázání, nařízení a zákony“. (1 Moj 26,5).

Všechno toto bylo základem Staré smlouvy, od které Židé očekávali spásu. Slovo „zákon“ v Gal 3,7–9.14–17 znamená „starou smlouvu“. Mravní zákon je částí staré smlouvy. Stará smlouva spočívá na mravním zákoně. Avšak mravní zákon určitě nemá svůj začátek na Sinaji. Apoštol Pavel se snažil vysvětlit, že po narození Mesiáše už judaismus lidi nespasí.

4. Zákon a stará smlouva

Co mohlo zmařit víru? Řím 4,14

Kdyby lidé mohli být spaseni zachováváním židovských zákonů, pak by „víra“ byla zbytečná. Pavel však říká, že víra je základem spasení. Abrahamův život svědčí o tom,

že spasení přišlo skrze zaslíbení, ne skrze zákon. Židé mohli být spaseni pod podmínkou, že se přestanou spoléhat na spásnou záslužnost skutků. Musí přijmout zaslíbení dané Abrahamovi. Toto zaslíbení se splnilo, když přišel Mesiáš.

Jak řeší Pavel zdánlivý rozpor mezi zákonem a Božím zaslíbením? Gal 3,21—23

Zákon byl potřebný. Jen tak mohli Židé poznat, že potřebují Spasitele. Tváří v tvář zákonu poznali, že ke splnění jeho požadavků potřebují Boží pomoc. Ve smlouvě s Abrahamem bylo zaslíbeno vykoupení. Proč potom bylo nutné vydat zákon na Sinaji? Lid, který vyšel z Egypta, byli otroci. Ve svém položení téměř zapomněli na Boha. Žili v modloslužebném a nemravném prostředí. Necháпали Boží svatost. Nepoznali hříšnost vlastního srdce. Nerozuměli, že sami od sebe nejsou vůbec schopni zachovávat Boží zákon. Necháпали, že potřebují Spasitele. To všechno je bylo třeba naučit. Přes všechno Boží úsilí Židé nikdy plně nepochopili naučení staré smlouvy. Pak přišel Mesiáš. Pavel říká, že tenkrát „přišla víra“. Židé se už nemohli déle vyhýbat rozhodnutí.

5. Mravní jednání pod milostí

Jaký je vztah mezi ospravedlněním a zachováváním Božího zákona? Řím 3,8; 6,15

Dopis římským křesťanům je jasný. Ospravedlněný člověk se snaží nehřešit. Judaisté Pavla pomlouvají, že podle jeho učení křesťané mohou hřešit, čím vlastně dávají příležitost, aby projevils svou lásku. Pavel objasnil toto obvinění. Od 6. po 8. kapitolu mluví o vítězném životě nad hříchem. Ovoce ospravedlnění je život zachovávající Boží zákon. To souvisí s ospravedlněním.

Kristus zachovával zákon dokonale. V ospravedlnění je tato dokonalost připočtena hříšníkovi. Spravedlnost je poslušnost vůči zákonu. Zákon vyžaduje spravedlnost. Hříšník ji dluží zákonu. Sám však není schopen být spra-

vedlivým. Spravedlnost může získat jen vírou. Víra se může před Bohem odvolat na Kristovy zásluhy. Pán potom připočítává hříšníkovi poslušnost svého Syna. Ospravedlněný člověk má tedy připočtenou Kristovu poslušnost. To ho však nezbujuje povinnosti zachovávat Boží zákon. Ve skutečnosti má ještě větší odpovědnost. Zákon není možno přestupovat ani měnit. Vždyť právě proto bylo potřebné smíření.

Boží Syn musel platit svým životem za hříchy lidí. Jen tak mohli být lidé spaseni. Jedině tak mohla být zabezpečena čest zákona. Kristus nepoznal hřích, a přece se stal hříchem pro nás. Zemřel za nás na Golgotě. Jeho smrt zjevuje obdivuhodnou Boží lásku k člověku a nezměnitelnou povahu jeho zákona.

6. Zákon a přestoupení

Jak poukázal Pavel, že v judaismu už není možno najít žádnou spásu? Řím 4,15.16

Židé lpěli na svém „zákonu“. Pavel je jen velmi těžko přiváděl na jiné myšlenky. Židé byli vždy pyšní na své bohoslužby. Mnozí z nich uvěřili v Krista a obrátili se. Stále si však mysleli, že způsob bohoslužby jim Bůh jasně vyznačil. Domnívali se, že žádný požadavek nikdy nezmění. Židé Pavlovy doby měli poznat, že jejich tóra — zákon — je nespasí. Domnívali se sice, že zachovávají zákon, ale ve skutečnosti hromadili hněv proti sobě ke dni soudu (Řím 2,5). Jako národ Židé už zažili mnoho hněvu pro všechny své hříchy. Bůh se jim zjevil zvláštním způsobem. Zjevil jim své Slovo. Chtěl, aby se o poznání tohoto Slova dělili s ostatními národy. Za to byli zvlášť odpovědní. Zklamali však jako národ i jako jednotlivci. Národ byl potom poražen a dostal se do zajetí. Dějiny Židů jsou pro nás poučné. (1 Kor 10,11). Židé nesplnili záměr určený jim Bohem, proto museli nést jeho hněv. Křesťanská církev je dnes povolána evangelizovat svět. Jak splní toto poslání?

Požehnání z ospravedlnění

Zákl. verš: Řím 5,1.2

Dnes budeme uvažovat o páté kapitole epístoly Římanům. Ospravedlnění je velkou pravdou. I dnes přináší radost těm, kteří je přijímají. R. 1888 zasedala Generální konference v Minneapolis. Kázalo se zde mocně o ospravedlnění z víry. V pozdějších letech se toto poselství zvěštovalo při stanových shromážděních věřících.

E. G. Whiteová zaznamenala výrok jistého kazatele, který řekl, že při zvěstování poselství o spravedlnosti v Kristu zakusil víc požehnání a Boží lásky než v celém svém předešlém životě. Jiný bratr řekl, že v důsledku duševních zápasů, pochybností a rozporů byl v pokušení vzdát se všeho, když si uvědomil, že jestli nepozná více Kristovy milosti, zahyne bez naděje. Avšak pod vlivem těchto shromáždění okusil změnu srdce. Lépe pochopil spasení z víry v Krista. Poznal, že může být ospravedlněn vírou. Okusil Boží pokoj. Vyznal v slzách, jaké požehnání ho naplnilo. Podobně mluvili i jiní. Jsme z celého srdce Pánu vděční, že lidem můžeme přinášet vzácné světlo. Těšíme se, že máme poselství pro tuto dobu. Tímto poselstvím je přítomná pravda. Radostná zvěst, že Kristus je náš spravedlností, přinesla přemnohým lidem úlevu. Bůh svému lidu říká: „Jděte vpřed!“

1. Pokoj a radost

Jaký vliv má ospravedlnění vírou na náš vztah k Bohu?
Řím 5,1

Bůh nás prohlašuje za spravedlivé na základě přijetí Ježíše Krista. To se neděje pomocí žádných skutků zákona. Je nám připočten Ježíšův dokonalý život. Bůh při-

jímá Ježíšovy skutky, jako bychom je vykonali my. Ježíš zachoval zákon dokonale. To tedy Bůh připočítává nám. Všechny naše hříchy byly vloženy na Ježíše. Je to tak, jakoby se jich byl dopustil Ježíš. Byly zaplaceny jeho smrtí. Může být pro hříšníka radostnější zvěsti?

Jakou odpověď dá ospravedlněný hříšník na to, že je smířen s Bohem? Řím 5,2

Kristus je naši jedinou nadějí spásy. To je nutno kázat velmi důrazně. Učení o ospravedlnění zastihlo mnohé jako osvěžující pramen žiznícího poutníka. Kristovu spravedlnost, která je nám přičtena, nedostáváme pro nějakou vlastní dobrotu. Přichází k nám jako Boží dar. Je to velmi vzácná myšlenka.

2. Neochvějnost v soužení

Co je kromě naděje dalším důvodem radosti ospravedlněného hříšníka? Řím 5,3

Kristova výchovná škola počítá i se soužením. Očišťuje Boží děti od různých pozemských nánosů. Věřící procházejí těžkými zkušenostmi proto, že je jimi provádí Bůh. Zkoušky a těžkosti jsou Boží osvědčené výchovné metody. Vedou k úspěchu. Pán je zpytatelem lidských srdcí, proto poznává lidské slabosti lépe, než je poznáváme my sami. Vidí, že někteří mají schopnosti, které by mohli použít pro rozmach Božího díla. Tyto schopnosti musí však být správně usměrněny.

Jaký pokrok je zřejmý v životě omilostněného hříšníka? Řím 5,3—5

Trpělivost. Původní řecké slovo znamená neochvějnou vytrvalost. V soužení se víra jenom zesiluje.

Osvědčenost (kral. překlad: zkušení). Je to vlastně charakter. Jestli zkoušky snášíme trpělivě, rozvíjí se náš charakter.

Naděje. Trpělivost a přijetí u Boha přinášejí naději.

3. Bůh hledá člověka

*Kdo udělal první krok pro smíření člověka s Bohem?
Řím 5,6–8*

Adam a Eva přestoupili Boží přikázání. Zůstali bez výmluvy. První krok ke smíření udělal Bůh. Od té doby Bůh stále dělá tento první krok tím, že lidem nabízí možnost záchrany a zve je k sobě. „Když přišla plnost času, poslal Bůh svého Syna“. Kristus vynesl hříchy celého světa na kříž. Nesl hřích všech lidí všech dob. Každý může mít všechny své hříchy odpuštěny. Člověk se má pouze od nich odvrátit a přijmout Spasitele.

Od čeho nás má ospravedlnění zachránit? Řím 5,9

Boží hněv, konečné odloučení od Boha a zničení je posledním následkem hříchu. Jako kdysi izraelské prvorozené zachránila před záhubou krev beránka, tak Ježíšova krev nakonec zachrání ospravedlněné před Božím posledním hněvem.

Co přináší Kristův život, když Kristova smrt přinesla smíření? Řím 5,10

Podle názoru některých je zde řeč o Kristově pozemském životě. Za svého pobytu na zemi měl Kristus dokonalý charakter. Teď ho nabízí nám. To je pravda, ale Pavel jakoby mluvil o Kristově životě po vzkříšení. Když on žije, pak i my jsme spaseni. Bez jeho vzkříšení by naše naděje byly marné.

Jaké další důvody radosti uvádí Pavel? Řím 5,11

4. Smrt je pohlcena

Jaké následky mělo Adamovo přestoupení a proč? Řím 5,12

Mnohé lidi ovládá sebeklam, pokud jde o jejich vlastní srdce. Nechápou, že přirozené, neobrácené srdce je klamné a krajně bezbožné. Mnozí se halí do roucha

vlastní spravedlnosti. Spokojují se s vlastní lidskou úrovní charakteru.

5. Zákon probouzí potřebu

Proč Pavel říká, že hřích se nepočítá, když není zákona? Řím 5,13.14

Pavel říká, „až do zákona“. To je totéž, jako kdyby řekl: „Od Adama po Mojžíše“. Zde opět vidíme, že zákon je systém, který zprostředkoval Mojžíš na Sinaji. To byl začátek židovského národa. V Gal 3,17 Pavel říká, že zákon přišel 430 let po Božím zaslíbení Abrahamovi. Tím se dostáváme do doby vyjití z Egypta.

Proč se Pán Bůh plněji zjevil v „zákoně“ Řím 5,20.21

Mravní zákon existoval už před vydáním na hoře Sinaj. To však bylo poprvé, co byl zákon napsán. Takhle byl poprvé veřejně vyhlášen. Význam zákona pak byl objasněn ustanoveními, soudy a zákony.

Izraelité se začali dívat na svůj život ve světle Božích přikázání. Přitom si uvědomovali, že požadovanou úroveň nedosahují. Náhle pochopili svou hříšnost. To byl důvod, proč jim Bůh dal toto zjevení. Pomohlo jim to poznat, že potřebují Spasitele. Mělo je to povzbudit, aby přijali Boží milost nabízenou zdarma.

6. Kristus a Adam

Jak Pavel ukazuje na rozdíl mezi Adamem a Kristem? Řím 5,18.19

Lidé patří k prvnímu Adamovi. Jeho provinění přináší odsouzení všem. Pak přichází Kristus. Přichází na místo, kde Adam padl. V zájmu člověka obstál v každé zkoušce. Odčinil Adamův hanebný čin a pád. Ze zkoušky vyšel bez hříchu. To umožňuje člověku spojení s Bohem. Přijetím Krista jako svého Spasitele se člověk stává účastníkem Boží přirozenosti. Druhý Adam, Kristus, byl svo-

bodná mravní bytost. Působily na něj velké, svůdné a zákeřné vlivy. Byl v těžším položení než Adam, byl v prostředí hříchu a hříšníků. Přesto vedl bezhříšný život, odolal každému pokušení hříchu a zůstal bez viny.

Jaký rozdíl mezi skutky Adamovými a Kristovými vyplývá z Řím 5,15—17?

Slovo „dar“ najdeme vícekrát ve verších 15—17. Apoštol znovu připomíná, že ospravedlnění si nemůžeme zasloužit. Je to dar. Lidé jsou ospravedlněni tím, že ve své víře a důvěře se upírají na Ježíše Krista. Přijímají je za toho, kterým je. Přijímají jeho plán pro svůj život. To byla pro Židy nová myšlenka. Pavel ji musel důkladně zdůraznit. Židé byli nesprávně vyučeni, mysleli si, že Boží přízeň si musí zasloužit přísným zachováváním všech Božích požadavků. Ospravedlnění však bylo dobrovolným Božím darem. A přece Pavel neříká, že ospravedlněný člověk má právo Boží mravní zákon přehlížet. V jiných kapitolách připomíná, že jen ospravedlnění lidé mohou zachovávat mravní zákon.

7. úkol — dne 13. února 1982

Vítězství nad hříchem

Zákl. verš: Řím 6,14

V páté kapitole projevil Pavel radost nad požehnáními z ospravedlnění vírou. Teď odpovídá na častou otázku ohledně víry. Kde zůstaly skutky? Mají křesťané pokračovat v hříchu, aby se rozhojnila milost? (Řím 6,1)

V šesté kapitole dává odpověď. Důvody pro skutky spravedlnosti jsou neobvyklé. V dnešní době o nich slýcháme jen zřídka kdy. Ospravedlnění z víry a Kristus naše spra-

vedlnost vyvolávají u křesťanů zcela přirozeně určité otázky. Jak to všechno souvisí s posvěcením? E. G. Whiteová o tomto vztahu říká: „Kristovou spravedlností jsme ospravedlněni. Tato spravedlnost je připočtena. Posvěcení jsme také spravedlností. Tato spravedlnost je nám udělena. Připočtená spravedlnost nám umožňuje vstup do nebe. Udělená spravedlnost nás uzpůsobuje pro život v nebi.“

Co říká apoštol Pavel v epištole Římanům o posvěcení?

Slovo „posvěcení“ v jeho epištole nenajdeme. Přídavné jméno „posvěcený“ najdeme jen jednou, a to v Řím 15,16. Tam Pavel říká, že byl povolán, aby se pohané stali příjemnou obětí, posvěcenou Duchem svatým.“

Adventisté s.d. definují posvěcení jako celoživotní dílo. Toto slovo používají v jeho teologickém významu. V Písmu „posvětit“ znamená „obětovat“ Bohu. Proto posvěcení znamená něco, co se stalo v minulosti. Pro popis posvěcení jako celoživotního díla používá Písmo obvykle jiné výrazy. Ani v Řím 6 se nenacházejí slova „posvěcení“ a „posvěcený“. A přece celou tuto kapitulu bychom mohli nadepsat „posvěcení“. Jejím tématem je vítězství nad hříchem. Zdůrazněna je zde poslušnost.

1. Milost neznamená povolnost

Jak Pavel vyvrátil nesprávnost tvrzení některých, že hřích je vlastně prostor pro projev Boží milosti? Řím 6,1.2

„Nikoli“. Tato slova důrazně vylučují něco, co nemá být. V této kapitole Pavel zdůvodňuje, proč ospravedlněný člověk nemá hřešit. Měli bychom pozorně zkoumat jeho důvody. Především nemáme hřešit proto, že jsme zemřeli hříchu. Dále rozvádí, co to znamená.

Jak křest ve vodě naznačuje, že pokřtěný člověk přestává hřešit? Řím 6,3–5

Ponoření do vody je symbolem pohřbu. Co se při tom pochovalo? „Starý člověk“ hříchu. Je to lidská přiroze-

nost ovládaná hříchem. Už nemáme sloužit hříchu. V Řím 6 se hřích nazývá pánem, který ovládá své služebníky. Když je starý člověk hříchu pochován, pak už nad ním hřích nevládne. Pokřtěný člověk vychází z vodního hrobu jako nová bytost. Už neslouží hříchu, ale žije novým životem.

Jaké další naučení nám dává křest? Řím 6,8–11

Při křtu jsme slíbili, že zpřetrháme všechny svazky se satanem a jeho pomocníky. Zavázali jsme se, že srdce, mysl i duši bezvýhradně zapojíme do díla šíření Božího království. Otec, Syn i Duch svatý slíbili, že budou spolupracovat s posvěcenými lidmi.

2. Zosobněný hřích

Kterým dalším symbolem vystihuje apoštol hřích? Řím 6,12

Pavel zde mluví o hříchu, jakoby hřích byl králem. „Starý člověk“ velmi rád ovládá naši přirozenost a usměrňuje naše skutky. Pavel nás napomíná, abychom hříchu nedovolili, aby nás ovládal. Je přesvědčen, že ospravedlněný člověk může odmítnout vládu hříchu ve svém životě. Vyžaduje to však pevnou vůli.

Musíš pochopit skutečnou sílu vůle. Je to vedoucí moc v lidské přirozenosti, moc k rozhodování. Všechno závisí na správné činnosti vůle. Bůh dal lidem moc volby, od nich čeká, že ji uplatní. Nemůžeš změnit své srdce, jeho city nemůžeš sám od sebe odevzdat Bohu; můžeš se však rozhodnout sloužit mu. Můžeš mu odevzdat svou vůli; on pak bude v tobě působit chtění i skutečné činění podle své vůle. Celá tvoje přirozenost se tak dostane pod moc Ducha svatého. Tvoje city se soustředí na něj, tvoje myšlenky budou s ním v souladu.

3. Milost a vítězství

Co rozhoduje o tom, zda nás bude ovládat hřích nebo ne? Řím 6,14

V tomto textu Pavel mluví, že člověk, který žije pod židovským systémem, bude ovládán hříchem. Nemůže nad ním zvítězit. Pavel to řekl v Řím 2,1.21—24. Teď to znovu důrazně připomíná. Člověk, který je pod milostí, bude vítězit nad hříchem. Přijímá Ježíše jako Mesiáše. Je jím ospravedlněn, je pokřtěn v jeho smrt. „Starý člověk“ je mrtev. Člověk začíná žít novým životem. Vláda hříchu skončila, dále nás už nemůže ovládat. Slova „pod zákonem“ se týkají mravního zákona v tom smyslu, že ospravedlněný člověk není zákonem odsouzen. Zde je odpověď těm, kteří tvrdí, že mravní zákon pro nás už neplatí.

4. Dva bojující vládcové

Jaký další důvod uvádí Pavel, aby ospravedlnění nehrěšili? Řím 6,16

Pavel znovu mluví o novém životě víry. Nedává nám svobodu hřešit. Život víry vlastně umožňuje vítězství nad hříchem. Víra a skutky patří v křesťanství k sobě. Bez nich je křesťanské vyznání bezcenné. Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Pavel poukazuje na to, že člověk má možnost vybrat si svého pána. Nemusí sloužit hříchu. Může sloužit spravedlnosti. Jestli se rozhoduje pro spravedlnost, pak se rozhoduje pro poslušnost. V tomto verši jde o poslušnost učení. Učení je důležitou částí poznání.

Co říká dále apoštol Pavel o změně pánů? Řím 6,18

Všichni lidé slouží hříchu až do obrácení nebo ospravedlnění. Pak jsou pod vlivem víry. Jsou vysvobozeni z nadvlády bývalého krutovládce. To však neznamená, že mohou dělat, co chtějí. Rozhodli se pro nového pána a poslouchají ho.

5. Úplná odevzdanost

Komu máme propůjčit všechny části a údy našeho těla? Řím 6,19

Pavel chce něco připomenout, o čem by jinak nerad mluvil. Ví však, že lidská přirozenost je slabá a hřeší. Proto uvádí některé z těchto hříchů. Psal už o tom sice v Řím 6,1.24–32. Řecký výraz „nepravost“ nebo „zlo“ znamená „bezzákonnost“. V epištole 1 Jan 3,4 pro totéž slovo je výraz „přestoupení zákona“. Hřích skutečně ovládá všechny části a údy těla. Všechno to bylo zapojeno do služby bezzákonných skutků. Všechny tyto údy a části těla mají sloužit spravedlnosti.

6. Odplata nebo dar

Co nakonec řekl Pavel o uvedených dvou pánech? Řím 6,23

Pán má dát svým služebníkům mzdu. Hřích dává odplatu těm, kteří mu slouží. Jeho odplatou je smrt. Kdo by chtěl pracovat za takovou mzdu? Zřejmě nikdo. A přece je tolik lidí, kteří slouží satanu a otročí hříchu.

Jak spravedlnost odměňuje své služebníky? Svou odměnu ani nenazývá mzdou. Nazývá ji darem. Odměnu dostávají darem ti, kteří si za svého pána zvolili spravedlnost.

Čím se liší služba hříchu od služby spravedlnosti? Řím 6,20–22

Apoštol upozorňuje, že služba jednomu pánu znamená svobodu od služby druhému pánu. To je mocná výzva těm, kteří slouží hříchu. Hřích může nabízet jako odměnu za špatné skutky pouze smrt. Ti, kteří slouží spravedlnosti, konají skutky dobré a chvályhodné. Nedělají to proto, aby byli spaseni. Jejich skutky jsou ovocem nového života. Odplata potom přichází jako dar. Nezáleží, jak dlouho kdo pracoval. Podle Kristova podobenství o dělnících na vinici bude každý obdarován stejně.

Stará litera zákona

Zákl. verš: Řím 7,6

Mezi badateli se mnoho diskutovalo o významu Řím 7,14–25. Otázkou je: Líčí zde apoštol Pavel svůj vlastní mravní zápas? Pakli ano, hovoří o své zkušenosti před obrácením, nebo po něm? Nejjednodušší je říci, že Pavel zde mluví o svém vlastním zápasu (viz verše 7–11). On však mluví i o zápasu každého člověka odpovídajícího na požadavky svatého Božího zákona.

Je zde však další důležitá otázka. O které části své zkušenosti hovoří Pavel? Podle některých líčí Pavel svou zkušenost po obrácení, protože celý úsek je psán v přítomném čase. Je zde vyjádřena nenávisť vůči hříchu (v. 15 a 19), jakož i hluboká touha konat dobro (v. 15.19.21). Poukazuje se na to, že neobrácený člověk by nemohl říci: „Ve své nejvnitřnější bytosti s radostí souhlasím se zákonem Božím“ (v. 22). Jiní vykladači jsou toho mínění, že tento zápas se odehrál před obrácením apoštola. Tvrdí, že slova: „Já však jsem hříšný, hříchu zaprodán“, je „hřích, který je ve mně“, „chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne“, „jak ubohý jsem to člověk! Kdo mne vysvobodí z tohoto těla smrti?“ se nemohou vztahovat na Pavla po jeho obrácení. Poukazuje se na to, že Pavel popisuje svou zkušenost v určitém čase. Nemluví o tom, kdy bylo vlastně to „kdysi, když žil bez zákona“ (v. 9). Místo toho mluví o čase, kdy přišlo prikázání, a „hřích ožil“ a on „zemřel“. Ve smyslu těchto slov by Pavel mluvil o hříšníku hluboce přesvědčeném o vlastním hříchu. Je bídny pod břemenem viny. S celou opravdovostí se snaží uvést svůj život v soulad s Božími požadavky. Jeho nejlepší úsilí však ztroskotává. Pak nachází Krista a jeho moc k přemožení hříchu.

1. Osvobození od zákona

*Jak osvobození od zákona mění způsob služby Bohu?
Řím 7,6*

Zákon tu má zase širší význam, totiž ten, o kterém už byla řeč v předešlých úkolech. I zde „zákon“ znamená židovský systém zavedený u Sinaje 430 let po zaslíbení daném Abrahamovi (Gal 3,17).

Bůh dal Židům určitý systém, který je měl vést ke spasení. Proč tedy jako cesta spásy už neplatí? O to se Pavel přel se Židy. Mravní zákon byl základem židovského systému a staré smlouvy. V Řím 7 mluví o mravním zákonu. Vyplývá to jasně ze studia 7. kapitoly. Pavel i judaisté se nikdy nepřeli o platnost mravního zákona. Mravní zákon je tak věčný jako Bůh sám. Když tedy Pavel mluví, že lid byl osvobozen od „zákona“, určitě neměl na mysli mravní zákon. Lidé byli osvobozeni od judaismu jako cesty spasení. Proto nemuseli zachovávat všechna pravidla starého systému. To nevede ke spáse.

2. Obraz manželství

Jakou ilustraci používá Pavel, aby ukázal, že jmenovaný zákon má nad člověkem jen omezenou moc? Řím 7,1.2

Máme-li dobře rozumět Pavlově ilustraci z Řím 7,1—6, musíme tento úsek důkladně zkoumat. Když Židé nechápali, že by Bohem stanovený systém bohoslužby měl zaniknout příchodem Mesiáše, snažil se jim to Pavel vysvětlit touto ilustrací: vdanou ženu váže zákon k jejímu muži až do jeho smrti. Pokud muž žije, nemůže ho opustit, aby šla s jiným. Kdyby to udělala, byla by cizoložnicí. Když jí však muž zemře, je osvobozena od zákona. Už není vázána ke svému muži.

Jak aplikuje Pavel ilustraci manželského zákona na židovský systém? Řím 7,4.5

Jde o těžký úsek. Všeobecná myšlenka je však jasná. Manžel umírá, žena je osvobozena od zákona svého mu-

že. Podobně je to i při smrti starého života v těle. Od Židů se očekávalo zachování zákona až do příchodu Mesiáše. Tenkrát Ježíš naplnil starozákonní symboly. Teď Židé mohli uzavřít nový sňatek se vzkříšeným Mesiášem. Pavel touto ilustrací Židům jasně ukázal, že se bez obav mohou zřici starého systému.

3. Funkce zákona

Jak Pavel ukázal, že „zákon“ měl důležitou úlohu v Božím plánu? Řím 7,7

Stále znovu si musíme připomínat, v jakém významu Pavel používá slovo zákon. Pamatujme, že zákon je bohoslužebný systém zavedený na Sinaji. Mravní zákon byl základem tohoto systému. Ostatní z tohoto systému Kristovou smrtí zaniklo. Mravní zákon platí dále. Ten se vlastně stal základem nové smlouvy.

Kdy je hřích mrtev? Řím 7,8

Bůh se sám Židům zjevil. V mravních, občanských, otázkách a zdravotních otázkách jim jasně naznačil, co je správné a co není. Vysvětlil jim tresty za přestoupení těchto zákonů. Hřích je přestoupení zjevené vůle Boží. Pavel říká, že by nevěděl o hřichu, kdyby mu to neřekl zákon. Hřích je tedy odpor vůči Boží vůli. Předpokládejme, že bychom nevěděli, jaké jsou konkrétní požadavky této vůle. Pak bychom ani nevěděli, co je hřích. Pak bychom nevěděli ani to, že jsme odsouzeni na smrt. Když je někomu zjevena Boží vůle, poznává se jako hříšný. Vidí, že je odsouzen na smrt. Pavel se snažil Židům ukázat, že zákon měl důležité poslání. Jeho působnost však byla omezena. Bylo třeba něco víc.

4. Ocenění zákona

Jak Pavel osvědčil svou úctu k Božímu zákonu? Řím 7,12

Pavel říká, že křesťan je „osvobozen od zákona“ (v. 6). Žid miloval zákon. Pavel tedy všemožně vyzdvihuje zákon. V Řím 7 říká, že zákon je dobrý v každém ohledu. Člověk však potřebuje Ježíše Krista. Tento verš opakujeme často. Říkáme, že jde o mravní zákon. Je to pravda. Pavel mluvil Židům o zákonech židovského systému. Tomuto systému učinila Ježíšova oběť konec. V Řím 7 máme dodnes platný Pavlův odkaz o významu mravního zákona.

Koho Pavel obviňuje za to, že byl mrtev a kdo je přitom bez viny? Řím 7,13

Pavel v tomto verši mluví o hříchu a zákonu, jako by šlo o dvě osoby. Pavel se snaží představit zákon v tom nejlepším světle. Za svou hříšnost hanobí hřích, ne zákon. Zákon používá jako normu k chování.

Proč se hříchu podařilo ukázat Pavla jako velkého hříšníka? Řím 7,14.15

Pavel se všemožně snažil Židům ukázat, že potřebují Ježíše. Řekl jim už, že vítězství mohou získat jen z milosti. V Řím 7 mluví totéž. Žít pod zákonem znamená být otrokem hříchu. Hřích je nemilosrdný pán.

5. Otroctví hříchu

Co znamená pro nás Pavlovo doznání, že přes své úsilí o dobro konal, co nechtěl? Řím 7,16.17

Duch svatý používá zákon jako zrcadlo. Tím ukazuje člověku, že člověk je hříšník urážející Boha, a současně, že zákon je dobrý. To, že Pavel nemohl konat, co uznal za dobré, nebyla chyba zákona, ale hříchu.

Které body vyzdvihl Pavel, aby ukázal jejich důležitost? Řím 7,18–20

Duch svatý ukazuje člověku potřebu Krista. E. G. Whiteová nám to připomíná v souvislosti s Izraelem: „Tento lid nechápal hříšnost svého srdce. Izraelité nepochopili, že

bez Krista nejsou schopni zachovat Boží zákon. Přistupovali příliš sebevědomě ke smlouvě s Bohem. Domnívali se, že si dokáží vybudovat vlastní spravedlnost. Řekli: všechno, co řekl Hospodin, budeme plnit a poslouchat (2 Moj 24,7). A přece už za několik týdnů zrušili svou smlouvu s Bohem. Klaněli se modlám. Potom poznali svou hříšnost a potřebu odpuštění. Uvědomili si, že potřebují Spasitele, který se zjevil ve smlouvě s Abrahamem.“

6. Ubohost otroctví

Jak se cítil Pavel, když poznal, že je otrokem hříchu?
Řím 7,24

Co zápasilo s Pavlem? Řím 7,23

Zákon v Pavlově těle je zákon hříchu. Pavel říká, že svým tělem slouží zákonu hříchu. Avšak sloužit hříchu a poslouchat jeho zákon znamená smrt. Pavel říká, že jeho tělo teď poslouchá hřích. Zákon myslí je zákon Boží, zjevení Boží vůle. Pod vlivem Ducha svatého Pavel poznal, že tento zákon je dobrý. Jeho mysl se rozhodla zachovávat ho. Když se však o to pokusil, nemohl.

Jak jedině mohou být lidé vysvobozeni z otroctví hříchu? Řím 7,25

Jako chromý člověk nemůže chodit, tak ani my sami ze sebe nemůžeme žít svatým životem. Mnozí si uvědomují svou bezmocnost. Touží po duchovním životě, který je přivede v soulad s Bohem. Bezúspěšně se o to snaží. Často přitom volají s Pavlem: „Bídny já člověk! Kdo mne vysvobodí z tohoto těla smrti?“

Svoboda v Kristu

Zákl. verš: Řím 8,1

Pavel odpovídá v Řím 8 na otázku předešlé kapitoly. Řím 7 mluví o vině, pádu a zoufalství. Řím 8 nahrazuje za vinu a zoufalství svobodu a vítězství. To přišlo skrze Ježíše Krista. V 7. kapitole má Pavel určité poselství. Jestli lidé nepřijmou Ježíše Krista, budou muset prožít smutnou zkušenost z Řím 7. Zůstanou v otroctví hříchu. Nebudou schopni konat to, co uznávají za dobré. Kapitola 8 má další poselství. Kristus nabízí lidem vysvobození z hříchu. Chce jim dát svobodu, aby mohli konat dobro, když se pro něj rozhodnou. Dává jim moc splnit Boží požadavky. Tato svoboda byla pro lidi získána za vysokou cenu. Kristus, Syn Boží, vzal na sebe lidskou přirozenost. Přišel „v podobě hříšného těla“. Teď se v nás mohou naplňovat požadavky spravedlnosti zákona (v. 4). Kristus splnil všechno, co zákon požadoval a dal nám moc zvítězit nad hříchem.

Osmou kapitolu můžeme nazvat kapitolou posvěcení. I když se tento výraz v kapitole nevyskytuje, Pavel mluví hodně o posvěcení, aniž by tohoto slova použil.

1. Není žádného odsouzení

Komu platí tato slova z Řím 8,1?

Apoštol Pavel často používá výraz „v Kristu Ježíši“. Člověk musí přijmout Krista jako svého Spasitele, chce-li být v Kristu Ježíši. Musí mu plně důvěřovat. Rozhodl se žít jeho životem. To ho úzce s Kristem spojuje.

Proti Pavlovým slovům „v Kristu Ježíši“ stojí slovo „v těle“. Pavel mluví v 7. kap. o člověku, který byl usvědčen. Ještě se neodevzdal Ježíši. Je tělesný, tj. je

„v těle“. Je prodaný hříchu (v. 14). Potom se odevzdá Ježíši. Nastala změna, odsouzení pominulo, nastalo slavné vykoupení.

Co osvobozuje člověka z otroctví hříchu? Řím 8,2

Pavel mluví o „zákonu Ducha života“. To znamená Kristův plán záchrany člověka. To je v protikladu ke slovům „zákon hříchu a smrti“, o kterém se zmiňuje 7. kapitola. Je to zákon, kterým hřích ovládá své oběti. Konec tohoto zákona je smrt. Kristův zákon přináší život a svobodu.

2. Důležitost vtělení

Jakým způsobem Bůh uskutečnil to, co zákon udělat nemohl? Řím 8,3

V této kapitole zákon představuje systém judaismu. Lidé ochotně přijali zjevení, které jim Bůh dal na Sinaji. Vstoupili ve smlouvu s Bohem. Boží zjevení je dobré. Nikdo však podle něho nemůže žít bez Kristovy pomoci. Mnozí vyznavači křesťanství se o to pokoušejí. Nazýváme je moralisty.

Bůh připravil lék. Poslal svého Syna v podobě člověka. Odsoudil hřích ve svém těle. Kristovo vtělení bylo významným krokem v plánu spasení. Spása na kříži by se však nemohla uskutečnit, kdyby Ježíš nebyl přišel jako člověk. To bylo také důležité.

Satan líčí Boží zákon jako zákon sobectví. Tvrdí, že nemůžeme zachovávat Boží přikázání. Pád našich prvních rodičů s celou další bídou svaluje na Stvořitele, a lidi vede k tomu, aby na Boha hleděli jako na původce hříchu. Ježíš měl odhalit tento podvod. Jako jeden z nás měl ukázat příklad poslušnosti. Proto vzal na sebe naši přirozenost a prožíval naše lidské zkušenosti. Vytrpěl každou zkoušku, které jsme podrobeni my. Ve vítězství nad hříchem nepoužil žádnou moc, která by nebyla nabídnuta také nám. Jako člověk se setkával s pokušením a přemáhal

je silou od Boha. Jeho život svědčí o tom, že i my můžeme být poslušni Božího zákona.

3. Uschopňující moc

Co Bůh umožnil, když poslal svého Syna? Řím 8,4

Když Bůh přijímá lidi do své rodiny, Duch svatý je mění. Sobecká láska mizí, lidé projevují sebezapření a milují nadevše Boha. Žádný člověk není od přirozenosti svatý. Sám od sebe nemůže vykonat nic, aby zůstal věrný Bohu. Kristus říká: „Beze mne nemůžete nic učiniti.“ Lidská spravedlnost je jako roucho ohyzdné. S Bohem je však všechno jiné. Člověk sám o sobě je slabý a krajně chybný, ale mocí Vykupitele se můžeme stát vítězi nad zlem, které nás obklopuje. Jenom v Kristu Ježíši máme svobodu konat, co požaduje zákon. Bez Krista jsme otroky hříchu a neumíme konat dobro, které chceme.

4. Dvě třídy lidí

Jaký je rozdíl mezi dvěma třídami lidí na světě? Řím 8,5.6

Ve slovech Písma je poznámka o dvou skupinách. Jedna skupina následuje vlastní přirozené touhy. Druhá skupina má na zřeteli hodnoty Ducha. Následuje jeho vedení. Smýšlení rozhoduje o našich činech. Tyto dvě skupiny jdou odlišnými cestami.

Co nedokáže tělesné smýšlení? Řím 8,7.8

Těmito slovy Pavel sledoval určitý záměr. Chtěl Židům ukázat, že potřebují víc než jen vlastní tóru, tj. zákon. Židé dostali Boží zjevení, a přece dělali tytéž hříchy jako pohané. Svědčily o tom jejich skutky. Potřebovali Mesiáše. Bez něho by byli otroky hříchu.

5. Prověrka zkušenosti

Jak se může člověk přesvědčit, že patří Kristu? Řím 8,9.14

Pavel zde mluví o dvou životech. První je životem v těle, druhý je život v Duchu. Skrze Ducha přebývá Kristus ve věřícím člověku.

Když Duch vzkřísil Ježíše z mrtvých, co udělá pro křesťana, v kterém žije? Řím 8,10.11

Pavel se vrací k symbolu z Řím 6,1–11. Ve křtu jde o víc, než jen o pohřeb. Zde jde také o vzkříšení. Pokřtěný člověk vstává, aby žil novým životem.

Co musí dělat člověk oživený Duchem svatým? Řím 8,12.13

Proti hříchu musíme bojovat i po obrácení, ale to už je jiná situace. Skrze Ducha máme božskou moc, abychom mohli zvítězit a nemuseli otročit hříchu.

6. Přijetí místo otroctví

Jak popisuje apoštol Pavel zkušenost našeho nového vztahu v Kristu? Řím 8,15

Lidé se mohou snažit žít zákonickým náboženstvím. Mohou se snažit plnit požadavky zákona vlastní silou. To je však duch otroctví. Máme jen jednu naději. Je jí Boží smlouva s Abrahamem, smlouva milosti skrze víru v Ježíše Krista.

Co nás ujišťuje, že Bůh nás skutečně přijal jako děti? Řím 8,16

Svědčí o tom Duch svatý. Bible nám říká, že nás Bůh přijal. Samotné pocity nejsou spolehlivé. Jestli se bezvýhradně spoléháme na světlo Božího slova, vnitřní hlas nás ubezpečí, že jsme dětmi Božími.

Jaké spojení s Kristem má Boží dítě? Řím 8,17

Plán spasení nenabízí život bez utrpení a zkoušek. Vyzývá však nevěřící, aby šli za Kristem cestou sebezapření. Soužení a pronásledování pomáhá v Božím lidu zjevně budovat Kristův charakter. Připravují nás na účast v nebeské slávě.

10. úkol — dne 6. března 1982

Vykoupení pro Židy a pohany

Zákl. verš: Řím 9,18

Devátá kapitola epištoly Římanům zmátla už mnohé lidi. Některé verše, jako např. 13, jsou nesnadné. Pán Bůh tam říká, že miloval Jákoba, ale Ezaua nenáviděl. Rovněž verš 15 je obtížný. Pavel zde cituje slova, která Bůh řekl Mojžíšovi. Bůh zde říká, že se smiluje, nad kým se smiluje a slituje se, nad kým se slituje. Čtenáři Písma neumějí sjednotit tyto verše s poznáním, že člověk se může svobodně rozhodovat. Podle některých tyto verše znamenají, že určití lidé jsou vyvoleni ke spáse, zatímco jiní k zahynutí. Písmo však toto učení nepodporuje.

Jak máme rozumět 9. kapitole? Znovu se vraťme k základním pravidlům. Musíme zjistit, co Pavel míní těmi slovy. Řím 9 se nezabývá osobním spasením těch, o kterých mluví. Jde o jejich povolání k určitému úkolu. Chápeme-li 9. kapitolu z tohoto hlediska, nedělá nám žádné těžkosti.

Existuje vyvolení jednotlivců i lidu jako celku. To je jediné vyvolení, které nacházíme v bibli. Člověk je vyvolen pro spásu. Mnozí hleděli na konec. Domnívali se, že byli vyvoleni pro věčnou blaženost. To není vyvolení podle Písma. Člověk je vyvolen, aby „s bázní a třesením“ pra-

coval na svém vlastním spasení. Je vyvolen, aby vzal duchovní výzbroj. Musí bojovat dobrý boj víry. Je vyvolen, aby použil všechny prostředky, které mu Bůh dal na dosah. Musí bojovat proti každé nesvaté žádosti. Satan hraje hru o jeho život. Člověk je vyvolen, aby bděl, modlil se a zkoumal Písmo. Má se vyhýbat pokušení. Je vyvolen, aby měl neochvějnou víru. Je vyvolen, aby slyšel každé slovo vycházející z úst Božích. Musí být činitelem slova, ne jen posluchačem. To je biblické vyvolení.

1. Pavlova starost o Židy

Jak projevil Pavel svou velkou starost o spásu Židů? Řím 9,3

Jaké zvláštní místo připravil Bůh Židům v minulosti? Řím 9,4.5

Bůh potřeboval lid, aby zevangelizoval modloslužebný svět. Vyvolil si Izraelce. Zjevil se jim a chtěl, aby se stali vzorným národem. Pak měli přivádět i jiné národy k pravému Bohu. Bůh chtěl, aby Izrael zjevoval jeho charakter. Evangelijní pozvání mělo znít celému světu. Obět-ní služba měla učit o Kristu. Skrze ni měl být Kristus vy-výšen přede všemi národy. Ti, kteří by na něho pohlédli, měli žít. Počet Izraelců se měl znásobit, jejich hranice roz-šířit a vláda upevnit.

Jak Pavel vysvětluje Boží zdánlivou neušimavost svých vlastních slibů? Řím 9,6—12

Pavel mluví o ostatcích. Vrací se do židovských dějin. Ukazuje, že Bůh si vždy z mnohých vyvolil některé. Především si Bůh nevyvolil celé símě Abrahamovo za svůj lid. Vybral si jenom pokolení Izákovo. Za druhé, ani všechny potomky Izákovy nevyvolil. Vyvolil si jen potomky Jákoba.

2. Boží svoboda

Jak vysvětlíme Boží zvláštní postoj vůči Jákobovi a jiný vůči Ezauovi? Řím 9,12.13

Pavel mluví o tom, co Bůh chtěl vykonat skrze určitý lid. Z potomků Jáкова chtěl mít Bůh zvláštní evangelisty pro celý svět. Tento verš nemluví, že by Ezau nemohl být spasen. Bůh chtěl, aby byl spasen, protože chce, aby všichni lidé byli spaseni (1 Tim 2,4). Ezau a jeho potomci se mohli připojit k vyvolenému lidu.

Před čím Pavel znovu varuje? Řím 9,14

Jaká volba patří jedině Bohu? Řím 9,15

Bůh si může vybrat, který národ chce pověřit zvláštním úkolem při zvěstování spasení. Dotyčný národ to může odmítnout, ale o své volbě rozhoduje Bůh sám.

3. Příklady Boží svobody

Co nás učí faraónova zkušenost o Boží svobodě? Řím 9,17.18

Tragické události, které se odehrály v Egyptě, byly výstrahou i pozváním. Tento národ měl opustit své bohy a vzývat pravého Boha. Faraón však zatvrdil své srdce : žádosti, aby propustil Izraele. Toto zatvrzení nebylo atvrzením proti Boží touze po osobním spasení faraóna.

Jak varoval Pavel před kritizováním Božích činů? Řím 9,19.20

Žádná lidská mysl nemůže plně chápat povahu nebo skutky Všemohoucího. Boha nemůžeme najít vlastním úsilím. Svatý Bůh zůstává zastřeným tajemstvím. To platí pro vzdělaného jako pro nevzdělaného. Avšak i když „oblak a mrákota jsou kolem něho, spravedlnost a právo jsou pilíře jeho trůnu“ (Žalm 97,2). Boží zacházení s námi chápeme aspoň částečně.

4. Bůh si vyvolil křesťany

Koho Bůh povolal k zvěstovatelské službě místo Izraele? Řím 9,22—24

Židé nesplnili Boží záměr. Přesto, že Bůh na ně dopouští mnohé, přece jim nedává okusit plnost svého hněvu, i když by si to zasluhovali. Stále znovu se nad nimi smilovává. Žádný Žid proti tomu nemohl nic namítat. Podobně nemohl nic namítat proti tomu, že si Bůh vyvolil křesťanskou církev. Křesťanská církev vznikla z věřících Židů a pohanů. Církev dostala za úkol zevangelizovat svět. Všichni lidé v minulosti i v přítomnosti měli a mají právo být spaseni. Sem patří i Ezau a faraón. Pavel nemluví o osobním spasení, ale o Božím vyvolení k práci. Tím je problém 9. kapitoly rozřešen.

5. Opora Pisma

Na základě kterých textů Pisma mohl Pavel tvrdit, že práce svěřená Židům je daná křesťanům? Řím 9,25

Apoštol Pavel cituje Ozeáše. V Božím příkazu proroku Ozeášovi je symbolicky vylíčen Boží vztah k Izraeli. Přes všechnu zpronevěru tohoto lidu vůči Bohu přináší Ozeáš naději. Bůh potrestá svůj lid, ale potom ho odmění. Budou „jeho lidem“. V Pavlově době nebyli Božím lidem jenom Židé, ale i pohané (Řím 9,24).

Kolik Židů mělo být spaseno podle Pavlovy připomínky z Izaiášova proroctví? Řím 9,27

Pavel byl zarmoucen, když tolik Židů zavrhl evangelium. Velmi ho to trápilo. Byl tu však zbytek. Boží zaslíbení nezklamalo.

Co chtěl Bůh vykonat na zemi? Řím 9,28

Uvedený text je z proroka Izaiáše. Pavel ho cituje z řeckého překladu Starého zákona (septuaginty). Tento překlad říká, že Bůh rozhněvaně vyřeší problém Izraele. Dnes můžeme slova verše vztahovat na Boží dílo u posledního soudu.

6. Příčina pádu

Proč Židé nezískali spravedlnost, zatímco pohané ji dostali? Řím 9,30—32

Izrael narazil na kámen urážky. Většina lidu nepřijala Ježíše Nazaretského jako Mesiáše. Neodpovídal jejich představám. Spravedlnost jim byla nabídnuta jako dar, ale pošliapali ji.

Kterými slovy Starého zákona vystihl apoštol Pavel problémy některých lidí s přijetím Mesiáše? Řím 9,33

Židé si vážili tato starozákonní slova. Připomínala jim důležitost víry. Ta však ve zkušenostech většiny Židů chyběla.

11. úkol — dne 13. března 1982

Spasení i pro Židy

Zákl. verš: Řím 11,1

E. G. Whiteová připomíná, že „zaslíbení i výstrahy Boží jsou podmíněny. Pamatujme na to.“ Pán skrze Mojžíše upozornil svůj lid na následky nevěrnosti. Jestli se rozhodnou zrušit jeho smlouvu, sami se odtrhují od zdroje Božího života. Jeho požehnání je nebude moci provázet. Izrael zklamal jako národ. Bůh je však ve své lásce dlouho shovívavý. Zaslíbil, že ho použije jako vyvoleného národa. Teď se však rozhodl splnit své zaslíbení jiným způsobem. To je obsahem Pavlových slov v 11. kapitole Římanům.

Kdyby byl Jeruzalém poznal, co měl poznat přednostně a kdyby byl dbal na světlo, které mu Pán poslal, stal

by se ozdobou mezi národy a zmocněn Bohem by se mohl stát záštitou svobody. V jeho branách by nebyli ozbrojení římsí vojáci a na jeho hradbách by nebyly římské prapory. Syn Boží viděl v duchu slavnou budoucnost, jakou mohl Jeruzalém mít, kdyby byl přijal Vykupitele. Město mohlo být zbaveno otroctví a mohlo se stát slavnou metropolí světa. Z jeho zdí by se vznášely holubice míru do všech národů. Připomeňme si znova: věříme, že proroctví i zaslíbení jsou podmíněna. To je důležitá zásada ve výkladu Písma. Jen z tohoto hlediska můžeme správně chápat Řím 11.

1. Horlivost bez pravého poznání

V čem viděl Pavel příčinu pádu Izraele? Řím 10,2.3

Pavel mluví o Izraeli jako o národu. Nemluví o jednotlivých Židech. Mnozí z nich přijali Mesiáše a byli prvními členy křesťanské církve.

Jakou starost vyjádřil Pavel znovu v Řím 10,1?

V epištole Římanům Pavel mluví otevřeně, že má starost o Židy. Hned po svém obrácení chtěl svým židovským bratřím pomoci jasně pochopit poselství evangelia. To nebyla obyčejná touha. Ustavičně prosil Boha, aby něco udělal pro izraelský lid. Tento národ nepoznal v Ježíši Nazaretském zaslíbeného Mesiáše.

Co řekl Pavel o Kristu? Řím 10,4

Uvedený verš bývá vykládán různě. Především pochopme, co znamenají tato slova v jejich souvislosti. Když Mesiáš přišel, udělal konec starému systému, staré smlouvě. Jinak řečeno, Kristus znamenal konec zákona, tj. judaistického systému. Spravedlnost bylo možno získat jenom vírou v Krista.

Další způsob, jak chápat, že Kristus je „konec“ zákona, je, že slovo „konec“ chápeme jako cíl nebo záměr. Slova z Řím 10,4 by podle toho znamenala, že Kristus

je cílem, na který zákon ukazuje. Na Mesiáše poukazoval celý židovský systém včetně obětních ustanovení. To všechno mělo vést ke Kristu.

Jak získáváme spravedlnost? Řím 10,9.10.13

2. Volba milosti

Na kterou otázku odpovídá Pavel svým důrazným „n i - k o l i“? Řím 11,1.2

Pavel poukazuje na zbytky (kral. překl. ostatky) jako na důkaz, že Bůh stále miluje svůj lid. Boží milost si vyvolila skupinu ze Židů, kteří přijali Mesiáše. Avšak skutečnost o zbytcích je jen částí Pavlovy odpovědi. V této kapitole jde ještě dál.

Co se přihodilo většině Židů? Řím 11,7—10

I když Izrael jako národ zklamal, přece byli v lidu mnozí, kteří toužili po spasení. Když přišel Ježíš na tento svět, byli mezi Židy mnozí věrní mužové a ženy, kteří radostně přijali poselství Jana Křtitele. Znovu zkoumali proroctví o Mesiáši. Tak začínala křesťanská církev. Skládala se z těchto věrných Židů. Přijali Ježíše Nazaretského jako toho, po kterém toužili.

3. Poslání Židů

Co dobrého vyvodil Bůh z pádu Izraele? Řím 11,11

Židovský národ měl přinést hojné požehnání všem národům. To byl Boží záměr. Boží světlo mělo osvětlit celý svět. Izrael měl být zprostředkovatelem tohoto světla. Národy světa žily hříšně a převráceně. Tím ztratily poznání světla. Ve své milosti je však Bůh nezničil. Chtěl jim dát příležitost, aby ho mohly poznat skrze jeho církev.

Izrael se těšil velké prosperitě. To mělo upoutat pozornost a zájem pohanů. Jasně o tom říká Iz 19,18—22. Porovnej s Žalmem 68,32. Izraelité odmítli splnit Boží záměr. Proto dostali pohané příležitost připojit se k Božímu

lidu. Bůh si povolává křesťanskou církev, a takřka bezprostředně se evangelium rozšířilo mezi pohany. Izrael přestal být Božím vyvoleným lidem. Spasení v Kristu měli teď zvěstovat pohané. Židé se měli rozhorlit a přijmout toto spasení.

V co ještě doufal Pavel u zavrženého Izraele? Řím 11, 12–15

4. Naroubované větve

K čemu Pavel přirovnal zbytky Izraele? Řím 11,16.17

Strom představuje Izraele. Toto znázornění ukazuje, že Bůh nezavrhl svůj lid úplně. Kořen i kmen stromu jsou zde. Všichni pohané byli naroubováni do tohoto stromu. Mízu i život však musí sami čerpat z kořenů a z kmene. Tím je představen věřící Izrael.

Před jakým postojem varoval Pavel pohany? Řím 11, 18–22

Věřícím pohanům se mohlo stát totéž, co se stalo Izraeli. Písmo nikdy neříká, že kdo je jednou spasen, protože uvěřil, je spasen provždy. Spasení budou jen ti, kteří „setrvávají v jeho dobrotě“.

Jakou naději měl Pavel o vylomených větvích? Řím 11, 23.24

Doufal, že budou znovu naroubovány do kmene. V tomto verši Pavel řekl, že to možné je. Později o této události prorokuje.

5. Zjevené tajemství

O jakém tajemství píše apoštol Pavel? Řím 11,25

Slepotu Izraele pokládal Pavel jen za dočasnou. Má trvat jen určitý čas. Až plný počet pohanů přijme Boha (kral. překl.: pokud nevejde plnost pohanů), Pavel doufá, že Židé pak též přijmou Krista.

Co se stane, až plný počet pohanů přijme Boha? Řím 11,26.27

Tyto verše byly vykládány dvojím způsobem: 1. jako předpověď, že mnozí Židé přijmou křesťanskou víru; 2. „celý Izrael“ znamená duchovního Izraele jak ze Židů, tak z pohanů. Podle souvislosti verše dáváme spíše přednost prvnímu vysvětlení. Určitě je však dobrá myšlenka o duchovním Izraeli. Avšak „celý Izrael“ neznamená všechny Židy. Písmo nikde neučí, že všichni budou spaseni. Pavel toužil, aby někteří z nich byli spaseni. Výraz „celý Izrael“ je zde v protikladu ke zbytkům — ostatkům (v. 5). Malý zbytek přijal Mesiáše. Většina Židů byla zaslepená a zatvrzelá. Avšak velký počet z této většiny se má obrátit k Bohu. Proto Pavel mohl říci, že „celý Izrael“ bude spasen.

E. G. Whiteová k tomu připomíná, že při „posledním zvěstování evangelia mnoho Židů přijme vírou Krista jako svého Spasitele.“

6. Evangelizace ve prospěch Židů

Jaký byl postoj Židů vůči evangeliu? Řím 11,28.29

V Pavlově době mnozí Židé bojovali proti kázání evangelia. Pronásledovali církev. Sám Pavel ji před svým obrácením pronásledoval. Bůh se však Židů nevzdal. Jejich slepota bude jednou odstraněna a mnozí se obrátí k Pánu.

O jaké skupině je zmínka ve verši 31 a jaká je zkušenost těchto lidí v porovnání s věřícími pohanů? Řím 11, 30.31

Na světě je třeba vykonat velké dílo. Pán zaslíbil, že pohané budou shromážděni. Avšak nejen pohané. I Židé budou shromážděni. Mnozí z nich se obrátí. I je použije Pán za zvěstovatele evangelia. Je jim však třeba nejdříve přinést světlo přítomné pravdy. Mnozí z nich je přijmou.

Život z víry (I)

Zákl. verš: Řím 12,2

Druhý úkol pojednával o rozdílech mezi náboženstvím staré a nové smlouvy. Citovali jsme výrok: Podmínky spasení jsou vždy stejné. Věčný život má každý, kdo poslouchá Boží zákon.

Mnozí křesťané nechápou Pavla v epištole Římanům. Apoštol zde mluví proti zákonu. V Pavlově době tímto zákonem byl systém judaismu se všemi obřadními ustanoveními a lidskými příkazy. V kapitole 14. a 15. epištoly Římanům mluví apoštol o životě, který Bůh vyžaduje od křesťana. V těchto kapitolách nacházíme určitá napomenutí o tom, co člověk má nebo nemá dělat. Křesťanům v Římě tato část epištoly musela znít jako 3 Moj 19.

V epištole Římanům nečteme, že by skutky spravedlnosti u člověka věřícího v Ježíše Krista přicházely nějak samy od sebe. Křesťan musí především pochopit, co znamenají Boží požadavky. Musí být ochoten následovat to, co pochopil. Musí uchopit Boží moc. Bez toho nemůže splnit Boží požadavky. V Novém zákoně Ježíš tyto požadavky osvětlil. V určitém smyslu jako by tyto požadavky byly ještě těžší. Avšak Ježíš dal dokonalý příklad života. Následujme jeho vzoru, ukázal nám cestu.

Z toho jasně vyplývá, že skutky jsou částí života víry. Pavel nikde nemá v úmyslu říci, že by skutky nebyly důležité. V těchto kapitolách to objasňuje. To však nijak nepochopí jeho učení o spravedlnosti z víry.

1. Živá oběť

O čem psal Pavel, když dokončil věroučnou část své epištoly? Řím 12,1

Jedenáctou kapitolou končí věroučná část dopisu římským křesťanům. Kapitoly 12 až 16 obsahují praktická naučení a osobní poselství. I tyto závěrečné kapitoly jsou pro nás krajně důležité. Ukazují, jak je třeba žít vírou.

Novou smlouvu můžeme nazvat zákonem Kristovým. Obsahuje mnoho zvláštních příkázání. Z Pavlových slov proti „zákonu“ v tomto dopise jasně vysvítá, že mluvil o starém židovském systému. Mravní příkázání dosud platí. V nové smlouvě jsou jen objasněna a zvýrazněna. Křesťanu nebude snadno řídit se těmito mravními příkazy. Má však zaslíbenou Boží moc a jistotu vítězství. Dosud však žije v nepřátelském světě. Nejednou bude muset bojovat proti mocným pokušením.

V Řím 12,1 mluví Pavel o starozákonních obětech. Ve starých dobách obětovali Bohu obětní zvířata. Podobně i křesťané by měli Bohu obětovat svoje tělo. Ne však mrtvé, ale v podobě živé, obětavé služby Bohu. Oběť Bohu měla být „bez vady“. Podobně i služba křesťanů má být „obětí živou, svatou a příjemnou Bohu“. Dbejme na to, aby všechny síly a schopnosti křesťanů byly v tom nejlepším stavu.

Obnova mysli

Co je základem správné proměny? Řím 12,2

Křesťan chce plnit Boží vůli. Především musí vědět, co je vůle. Je to určitý myšlenkový proces. To samo o sobě však nestačí. Musíme se odevzdat Ježíši Kristu. Jasně přesvědčení o křesťanově povinnosti a pochopení pravdy vždy provází určitá změna srdce. Písmu musíme věnovat důkladnou pozornost. Pak získáme jasné pochopení.

Co je tajemstvím dobrých vztahů mezi křesťany? Řím 12,3–8

Každý křesťan by měl poznat své dary a snažit se jimi sloužit. Mnozí nevyužívají moc, která je v nich, a proto se nestávají tím, čím by mohli být. Nepřidržují se Boží

moci, jak by měli. Nejdou cestou úspěšného křesťanského života.

3. Mravní naučení

Co říká dále apoštol Pavel o vzájemných křesťanských vztazích? Řím 12,9.10

1. Ustanovení Starého zákona se stala břemenem. K jednoduchým Božím přikázáním přidali Židé tolik svých tradic, že je nebylo možno zachovávat. Je třeba zbavit se nejprve těchto lidských tradic. Přikázání Starého zákona nejsou o nic těžší než příkazy novozákonní.

2. Boží spasení a Boží moc můžeme přijmout jen vírou. Platilo to v době starozákonní a platí to i v době novozákonní. Židé však nežili vírou, a v tom byl jejich pád (Řím 2).

3. Osobní důvody pro dobré skutky byly tytéž v době starozákonní jako v novozákonní. V novozákonní době bylo něco přidáno. Přišel Mesiáš, stal se člověkem, aby lidem zjevil Boha. Zemřel pro vykoupení člověka. To byly teď hotové skutečnosti. Lidé už na ně nemuseli čekat. Lidé teď mohli lépe Bohu rozumět a skrze Ježíše Krista měli k němu snadnější přístup.

4. Vztah k vládě

Jak se má křesťan stavět k občanské vládě? Řím 13,1

Bůh hodnotí vládu podle toho, jak uskutečňuje spravedlnost. Vládcové jsou Božími služebníky a nástroji v jeho rukách. Povolal je Pán, aby uplatňovali spravedlnost a soud. Mají být nestranní a bez pokrytectví. Nemají být podplatitelní ani prodejní. Nemají přehlížet nespravedlivé a nečestné skutky.

Křesťané mají věrně podporovat vládu potud, pokud se vládní ustanovení nedostávají do rozporu s Božími požadavky. Měli bychom dobře zvážit, co mluvíme nebo píšeme, aby to nikdo nemohl vykládat v tom smyslu, že

jsme proti zákonu a proti pořádku. Nemáme mluvit ani dělat nic, co by nám zbytečně ztěžovalo náš křesťanský život.

5. Vztahy k jiným

Jakou odpovědnost má křesťan ve vztahu ke svým bližním? Řím 13,8

Pavel zde nemluví o nějaké neurčité podobě zákona. Nepoužívá lásku jako náhradu zákona. Mnozí křesťané tvrdí, že zákon byl odstraněn. Žijí v představě, že křesťanům stačí uplatňovat lásku. Pavel říká, že mravní zákon dosud platí. Poukazuje však na něco jiného: zákon můžeme zachovávat jen skrze lásku. Židé byli legalisté — zákoníci. Chtěli plnit zákon, ale bez lásky.

Na která přikázání poukázal Pavel, když vyzdvihl zásadu lásky při zachovávání zákona? Řím 13,9.10

Zásada lásky v zákoně není nějak nová. Pavel cituje slova z 3 Moj 19,18. Tím ukázal, že tato láska patřila k zákonu ve staré smlouvě. Znovu se zde odvolává na tóru, aby zdůraznil svoje kázání evangelia.

Kdo před Pavlem mluvil o lásce k bližnímu v souvislosti s druhou částí zákona? Mat 19,18.19

6. Pohnutky správného života

Co podle Pavlových slov vyžadovalo neodkladnou činnost? Řím 13,11

V epištole Římanům je jen málo zmínek o druhém příchodu Páně. To však neznamená, že je málo důležitý. V dopise Tesalonickým a Korintským o tom psal Pavel více. Pokládal za jisté, že křesťané v Římě počítají s druhým adventem.

Jak blízko pocítoval Pavel Kristův příchod? Řím 13,12

Dlouhá noc tmy se těžce snáší. Úsvit rána je odkládán z milosti. Kdyby měl Pán přijít, velmi mnozí by nebyli připraveni. Bůh nechce, aby jeho lid zahynul. To je příčina jeho dlouhého odkladu. Pán přijde brzy. Musíme být připraveni a čekat na jeho příchod. Bude to slavné vidět jej a být mezi jeho vyvoleným lidem. Čekali jsme dlouho. Naše naděje však nesmí zeslábnout. Když uvidíme Krále v jeho slávě, budeme blaženi navždy.

Jak má křesťan žít, když ví o blízkosti druhého adventu?
Řím 13,13.14

13. úkol — dne 27. března 1980

Život z víry (II)

Zákl. verš: Řím 13,8

V tomto úkolu si stručně zopakujeme všechno, co jsme se za uplynulé čtvrtletí naučili.

V prvních dvou kapitolách je úvod. V kapitolách 3—5 apoštol pojednává o ospravedlnění z víry. V kapitole 6 se myšlenky soustřeďují na vítězství nad hříchem. Mluví se o spravedlivých skutcích. V kapitole 7 jsme viděli, že Pavel nepoužívá slovo „posvěcení“, i když o něm v podstatě mluví. Pavel věnuje ospravedlnění i posvěcení mnoho pozornosti. Chce se vyhnout tomuto omylu: ospravedlnění z víry není důvodem, aby člověk svévolně hřešil. V době Pavlově mnozí věřící právě z toho obviňovali apoštola Pavla. Někteří lidé mají ve zvyku mluvit o něčem bez ohledu na patřičnou souvislost s celkem. To je nebezpečné. Epištolu Římanům jsme sledovali v její souvislosti. Není pochyb, že myšlenka o ospravedlnění z víry patří

ke spasení. Je třeba však pamatovat, že patří k celkovému obrazu spásy. Pavel to také tak podává. V tomto úplném obrazu se Pavel shoduje s ostatními biblickými pisateli. Není také v rozporu ani s tím, co o skutečích a o ospravedlnění mluví apoštol Jakub (viz Jak 2,24).

Jistě nám studium epištoly Římanům v sobotní škole duchovně prospělo. Prosme Pána, abychom žili vírou v Ježíše Krista a dali se vést Duchem svatým.

1. Slabý bratr

*Jakou radu dal apoštol věřícím ohledně určitých lidí?
Řím 14,1,2*

V pozadí těchto slov jde o jedení masa, které bylo obětováno modlám. Jeruzalémský koncil (Sk 15) se zabýval tímto problémem. Šlo o to, jaký postoj je třeba zaujmout k masu obětovanému modlám. Mnozí křesťané z pohanství patřili kdysi mezi pověřčivé lidi, kteří často obětovali modlám. Kněží pak maso prodávali pro zisk. Věřící ze Židů se obávali, že spoluvěřící z pohanství přivedou potupu na křesťany, když budou jíst maso obětované modlám. „Silné křesťany“ netrápila otázka, že prodávané maso může pocházet ze zvířat obětovaných modlám. „Citliví křesťané“ místo toho raději jedli zeleninu. Zde je třeba všimnout si něčeho velmi důležitého. Nejde o spor mezi používáním stravy rostlinné — vegetariánské a stravy masité. To nebyla novozákonní otázka, nevznikla v nové církvi. Poslední své církvi však Bůh radí stravu podle světla, které tomuto lidu dal.

2. Sluhové jednoho Pána

Jak se měl „silný křesťan“ chovat vůči „citlivému — slabšímu křesťanu“? Řím 14,3

Pavel nemluví posměšně o někom, kdo je „slabý ve víře“. Neříká mu, jak se stane silným. Říká však, že „Bůh ho přijal“.

Kterou důležitou zásadu musí mít křesťan stále na zřeteli? Řím 14,4

Nový zákon mluví o kněžství všech věřících. Každý z nás stojí nebo padá podle svého vztahu ke svému Pánu, k Bohu. Na něj se musíme obracet a poznat svou povinnost. Nikdo z lidí nemůže být naším svědomím.

Mnohé věřící trápí otázka: Mám udělat toto? Mohu jít tam? Jak se mám obléci? Odpovídáme: Pokládáš se přece za Kristova učedníka. Čti Písmo. Pozorně a na modlitbě zkoumej pozemský život Pána Ježíše a snaž se vystihnout, jak by Pán Ježíš řešil tvůj problém za dnešní situace. Napodobuj ho. Pak nevybočíš z úzké cesty. Odmítáme být svědomím komukoliv. Přístup k Ježíši má každý sám.

3. Před soudnou stolicí Boží

Jaký další důvod uvedl Pavel, aby křesťané nikoho nesoudili a nikým nepohrdali? Řím 14,10

Jestli je Kristus soudcem, pak jím nemohu být já. Vždyť já sám se budu muset postavit před soudnou stolicí Boží.

Jaký význam mají slova Starého zákona, která Pavel cituje v Řím 14,11?

Pavel zde cituje slova z Izaiáše 45,23. Nikdo se nebude zodpovídat za jiného. Tato slova nám mají připomenout, že nejsme nad nikým nadřazení. Každý z nás má v životě příliš mnoho chyb, než aby se mohl vyvyšovat nad víru citlivého bratra.

Bylo jedení masa obětovaného modlám hříchem? Řím 14,14

Znovu musíme pochopit, o co Pavlovi jde. Stále je řeč o pokrmech obětovaných modlám. Pavel říká, že v jedení takových pokrmů není nic zlého. V 1. Kor 8,4.5 to zdůvodňuje. Bohové jako modly nemají vlastně žádnou skutečnou existenci. Proto maso jim obětované lze požívat. Každý tuto skutečnost chápe. Pavel říká Korintským, že

někteří mají slabé svědomí. Domnívají se stále, že věci obětované modlám jsou nečisté (viz 1 Kor 8,7).

Vždy je nesprávné dělat něco proti vlastnímu svědomí. Tuto skutečnost „silní“ bratři nepochopili. Pohrdali citlivým svědomím „slabých“ bratří. Tím jim kladli do cesty kámen úrazu.

4. Nedávat příčinu k urážce

Jak se měl zachovat „silný“ bratr vůči „slabému“ bratru? Řím 14,15.21

Pavel říká, že „silný“ bratr má změnit své chování. V Řím 14,17—20 Pavel se snaží jasně vysvětlit křesťanský život. Jídlo je velmi důležité. Pavel radí křesťanům, aby se nehádali o jídlo, ale všichni šli ke spravedlnosti, pokoji a radosti v Duchu svatém.

Jaké meze dává Pavel svobodě každého? Řím 14,22.23

Každý z nás má poznat, co je dovoleno a co zakázáno. V tomto ohledu máme být závislí pouze na Bohu. Avšak slova „před Bohem“ nám ukazují naše meze. V křesťanském společenství máme brát ohled na pocity a postoje svých spoluvěřících „před Bohem“.

5. Zachovávání dní

Co ještě jiného může trápit precitlivělého bratra? Řím 14,5

O jakém dni tu mluví Pavel? Byl v prvotní církvi nějaký spor o zachovávání určitých dnů? V Gal 4,9.10 čteme o takovém sporu. V druhém úkolu jsme už o tom mluvili. Judaisté přesvědčovali galatské křesťany, aby se dali obřezat a aby zachovávali i jiná ustanovení Mojžíšova zákona. Pavel se obával, že tito lidé by mohli škodit i římskému sboru.

Pravděpodobně někteří Židé i pohané se rozhodli, že budou zachovávat některé starožidovské slavnostní dny.

Pavlova rada je jasná. Jestli si někdo myslí, že to dělat má, ať to dělá.

Někteří lidé zaměření proti sobotě se domnívají, že Řím 14,5 mluví o sobotním dni odpočinku. Zřejmě jim jde jen o slova, ne o význam.

Která zásada připouští určitý rozdíl v náboženské praxi upřímných křesťanů? Řím 14,6

Verš 6 pokračuje v myšlence verše 5. Každý si má počínat podle toho, jak je o vůli Boží přesvědčen.

Co znamenají Pavlova slova „nikdo z nás nežije sám sobě a nikdo sám sobě neumírá“? Řím 14,7.8

Také tato slova jakoby mnohým vybočovala ze souvislosti. Pavlovi nejde o vliv jednotlivce na ostatní. Pavel zde mluví o „pravém křesťanu“. Takový křesťan nemyslí jen na vlastní touhy nebo záliby. Vyhledává vždy vůli Boží. Ať dělá cokoli, dělá to ve víře, že taková je vůle Boží. Takovou zásadu pokládá Pavel za směrnici křesťanského chování.

6. Závěrečné požehnání

Jakou radu dává nakonec Pavel zralým křesťanům ohledně slabých křesťanů? Řím 15,1

Čti též verše 2.3. Tyto verše znamenají víc než jen ponechání slabého bratra o samotě. Jde o víc, než jen o respektování svobodného rozhodování tohoto bratra. Zralý křesťan mu pomáhá nést jeho slabosti. I zde je nám příkladem Kristus. Své skutky nečinil ze samolibosti, ale sloužil jiným nesobecky až do smrti.

Jaké požehnání vyjádřil Pavel v závěru svého dopisu? Řím 15,5.6.13.33

Pavel mluví o Boží trpělivosti. Bůh pomáhá svým dětem všechno trpělivě snášet. Pavel také mluví o Bohu naděje, protože je to Bůh, který dal naději všem lidem.

Bůh pokoje je Bůh, který svým pokojem obdarovává všechny, kteří k němu přicházejí.

Jakým skvělým požehnáním je ukončení dopisu, který mluví o ospravedlnění z víry. Pavel nabízí povzbuzení, naději a pokoj. To všechno právě náš dnešní svět potřebuje.

Čím končí Pavel svůj dopis? Řím 16,25—27

Pavel končí svoji epistolu chvalořečením Boha. Bůh je ten, v kterém mohou všichni křesťané složit svoji naději. V Bohu jsou vykoupenými syny a dcerami. Ospravedlnění jsou vírou. Vede je Duch Boží. Pavel je rád, že je poslem tak slavné zvěsti. Tuto zvěst nazývá svým evangeliem a ozývá se v něm kázání Ježíšovo i poselství proroků.
